

Maasmechelen je postal slovenski

Letos mineva deset let, odkar sta pobratena belgijsko mesto Maasmechelen in Škofja Loka.

stran 8

Dobra fotografija da misliti

"Če gledalec v fotografiji ne najde odgovora, kaj je fotograf z njo hotel povedati, to ni prava fotografija," je prepričan Peter Pokorn, fotograf in dolgoletni soustvarjalec kulturnega življenja v Škofji Loki.

stran 6

loški glas^{GG}

ČASOPIS OBČINE ŠKOFJA LOKA, ŠTEVILKA 3

SEPTEMBER 2009

Vseh otrok ne bodo mogli sprejeti

Po razburjenju, ki se je po spomladanskem vpisu razširilo med starši škofjeloških otrok, ker so velikemu številu zavrnilo sprejem v vrtce, sedaj v Škofji Loki čakajo, da bo za rešitev najhujše stiske postavljena mobilna enota.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - "Še vedno na prostor v vrtcu čaka 180 škofjeloških otrok," nam je prejšnji teden povedala ravnateljica Vrtca Škofja Loka Janja Bogataj. To število se še spreminja, saj se pojavljajo posamezni novi prosilci. Vseh pa oktobra, ko naj bi poleg enote Najdihojca v Podlubniku odprli mobilni vrtec z osmimi oddelki, tja ne bodo mogli sprejeti. Do odločitve, da bodo postavili vrtce iz modularnih enot v Podlubniku, je prišlo spomladi na seji občinskega sveta, kjer so se seznanili s povečanim povpraševanjem po vrtečevskem varstvu in z nezadovoljstvom staršev, katerih otroci so bili ob spomladanskem vpisu zavrženi. Največ zavrženih otrok je bilo iz prvega starostnega obdobja in ravno zanje naj bi postavili mobilni vrtce. Za loško okolje bo takšen vrtec nekaj novega, ponekod v Sloveniji pa takšne rešitve že poznajo, denimo v Brezovici, kjer je bil prav pred kratkim odprt. Škofjeloški

Škofjeloški vrtci letos ne morejo sprejeti vseh otrok, ki potrebujejo predšolsko varstvo.

bo sicer večji, menda največji tovrstni v Sloveniji. Pred poletjem je občina objavila razpis za izbiro izvajalca in na njem za postavitev (mobilnih) modularnih enot vrtca izbrala podjetje Trimo Trebnje. Z njim so podpisali tudi najemno pogodbo za deset let, nam je povedal Alojz Bogataj z občine Škof-

ja Loka. Zasnova novega modularnega vrtca obsega 876 kvadratnih metrov neto notranjih površin, 193 kvadratnih metrov zunanje terase in 2200 kvadratnih metrov igrišč. V stavbi bo osem igralnic, imela bo lastne komunalne priključke, samostojno kotlovnico, razdelilno kuhinjo in manjšo telovad-

nico, nadgrajena bo z dodatno sekundarno streho in ovita v poseben fasadni ovoj. Pogodbena vrednost investicije je 1,3 milijona evrov, ki se bo obračunavala s plačilom mesečnih najemnin, obrok bo znašal dobrih 19 tisoč evrov na mesec.

► 2. stran

Težko čakajo na dvorano

Športna dvorana na Trati bi morala biti dokončana že spomladi, šolarji in loški športniki dograditev nestrno pričakujejo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Trata - Medtem ko je bila telovadnica pri šoli Jela Janežiča končana že lani in jo sedaj zadovoljni uporabljajo šolarji in člani Športnega društva Partizan, pa gradnje športne dvorane na Trati kar ni konca. Vse skupaj se je zavleklo zaradi gradnje dodatnih učilnic in popolne sanacije stare telovadnice pri osnovni šoli Cvetka Golarja na Trati, je pojasnil Alojz Bogataj s škofjeloške občinske uprave. Pravi, da se sedaj gradnja zares bliža koncu, končujejo še detajle, na upravni enoti imajo že oddano vlogo za tehnični prevzem stavbe. Športne dvorane, ki bo hkrati telovadnica za šolo Cvetka Golarja, pa ne nameravajo uporabljati, dokler ne bodo pridobljeni vsi potrebni papirji. Šolarji medtem telovadijo na zunanjih igriščih in v stari telovadnici. Na dograditev pa nestrno čakajo tudi škofjeloški športniki, ki bodo dvorano uporabljali v popoldanskem času. Občina je s športnimi društvi in klubi tudi že uskladila urnike uporabe. Dvorano bo upravljal Zavod za šport Škofja Loka, stroški teh uporabnikov pa

bodo ločeni od šole. V občini poudarjajo, da je dvorana tudi energetske sodobno narejena, saj kot vira ogrevanja predvideva geotermalno in sončno energijo.

Športne dvorane, ki bo hkrati telovadnica za šolo Cvetka Golarja, pa ne nameravajo uporabljati, dokler ne bodo pridobljeni vsi potrebni papirji. Šolarji medtem telovadijo na zunanjih igriščih in v stari telovadnici.

Sicer pa je gradnja dvorane veljala pet milijonov evrov. Ko so jo leta 2004 načrtovali, je bila investicija precej podcenjena, pravi Alojz Bogataj, stroški gradnje pa so narasli iz enakih razlogov, ki botrujejo zamudi pri dokončanju del: dodatne učilnice, ki so jih zgradili v sklopu te naložbe, in statična sanacija telovadnice. Stroški gradnje, ki je potekala v treh fazah, z izvajalci pa so se pogajali tudi za znižanje cen, so primerljivi stavbam podobnega obsega, še dodaja Bogataj.

Otroci in športniki težko čakajo, kdaj bo odprta športna dvorana na Trati. | FOTO: GORAZD KAVČIČ

GOSPODARSTVO

Odgovorni izplačujejo plače

"Ne gre le za dobro počutje zaposlenih, podjetje mora biti tudi dober sosed, najpomembnejši pa je gospodarski rezultat," je ugotovitev konference o družbeni odgovornosti podjetij.

stran 5

KULTURA

Uprizarjali so jim valove

Grudnove Šmikle so konec avgusta sodelovale in zmagale na svojem prvem mednarodnem zborovskem tekmovanju na Ohridu. O tem z zborovodkinjo Marjeto Naglič.

stran 10

ŠPORT

Ponosni na svoje reprezentante

Pri Rokometnem društvu Merkur so ob vrnitvi naše mladinske rokometne reprezentance s svetovnega prvenstva v Egiptu organizirali sprejem; aplavz domačim dobitnikom odličij.

stran 14

ZADNJA

Hlipov rod se srečuje dvajset let

Konec avgusta so se potomci Hlipovega rodu iz Davče že dvajsetič srečali na rodbinskem srečanju na smučišču Črni vrh. Najstarejša članica ima 83 let, najmlajši niti dva meseca.

stran 16

AKTUALNO

VIRMAŠE

Predvidena dva stanovanjska stolpiča

Avgusta je bil objavljen razpis za javno zasebno partnerstvo pri gradnji stanovanjskih stavb v Virmašah, ki se izteče 22. septembra. Občina se v tem partnerstvu zaveže h komunalnemu opremljanju zemljišč, potencialni investitor pa bi zgradil stanovanja. Predvidena sta dva stolpiča s po devetimi stanovanji, občini bi glede na njen delež v partnerstvu za neprofitne namene pripadala tretjina zgrajenih stanovanj. D. Ž.

FOTO: GORAZD KAVČIČ

STARA LOKA

Več prostora tudi v Sončnem žarku

Prostorski stiski zaradi povečanega povpraševanja po vrčevskem varstvu so se odzvali tudi v zasebnem vrtcu Sončni žarek v Stari Loki. Ravnateljica vrtca **Slavi Snaj** pravi: "Trenutno je povsod po Sloveniji slišati o prostorskih stiskah v vrtcih. Ker je bilo v našem vrtcu iz meseca v mesec več povpraševanja po vpisu, smo se začeli pogovarjati, kaj na storimo. Naš vrtec še vedno deluje v rdečih številkah in je bila seilitv v nove prostore za nas nekaj nepredstavljivega. Dotedanje prostore pa smo že povsem izčrpali. Gospod župnik dr. Alojz Snaj je bil pripravljen vrtcu odstopiti zgradbo Doma na Fari. S tem smo pridobili štiri igralnice in nekaj večnamenskih prostorov. Tako imamo sedaj šest skupin, v katerih so 104 otroci. Zaposlenih pa je trenutno osemnajst oseb." Na sliki: preurejanje doma na Fari. D. Ž.

FOTO: GORAZD KAVČIČ

Vseh otrok ne bodo mogli sprejeti

1. stran

Pripravljalna dela za postavitev vrtca že potekajo, njihova vrednost znaša 84 tisoč evrov. Po načrtu naj bi bil vrtec dokončan oktobra, smo slišali na občini, kjer so zaradi stiske poskrbeli, da so roki kar najkrajši. Na naše vprašanje, ali so morda naleteli na nasprotovanje okoliških prebivalcev, Alojz Bogataj odgovarja, da so s sosedmi prišli do soglasja, saj so se z njimi pogovorili, jim predstavili okoliščine in projekt, prisluhnili pa tudi pomislekom in upoštevali njihove pogoje.

V 44 oddelkih Vrtca Škofja Loka je bilo doslej 723 otrok, oktobra pa bo že 52 oddelkov. Vsem potrebam po varstvu v občini ne morejo zadostiti že od lani, čeprav predšolsko varstvo ponuja tudi zasebni vrtec Sončni žarek. Ta bo z dvema novima oddelkoma jeseni nekoliko omilil stisko čakajočih. Morda so starši oddali vpisnico za otroka na obeh mestih, v javnem in zasebnem vrtcu, razmišlja ravnateljica javnega vrtca Janja Bogataj. Resnost namer o vključitvi otrok v vrtec bo kmalu znana, starši bodo o tem dobili odločbe in takrat bo tudi jasno, koli-

Na občinskem zemljišču v Podlubniku pospešeno pripravljajo teren za postavitev mobilne enote vrtca Biba. FOTO: GORAZD KAVČIČ

ko otrok bo našlo mesto v osmih oddelkih nove mobilne enote. Na občini sicer govorijo o 112 otrocih.

Kako so novico o mobilnem vrtcu sprejeli starši? Janja Bogataj pravi, da je bilo spočetka nekaj nezaupanja, češ moj otrok pa že ne bo v kontejnerju, toda na sestanku v vrtcu so jim pojasnili, za kakšen objekt gre, in sedaj razmišljajo je bolj pozitivno. Mobilni vrtec bo celo bolj kakovosten, kot so ne-

Nov vrtec se bo imenoval Biba

Enotam Ciciban, Čebelica, Najdihojca, Pedenjped, Rožle (vsi nosijo pravljična imena) in v enoti v Retečah se bo jeseni pridružila še Biba. Tako bodo namreč poimenovali novi mobilni vrtec, ki bo oktobra odprt poleg Najdihojce, To ime je dobilo največ glasov na internem javnem natečaju med pedagoškimi delavkami. Pesmica Biba leze ... je blizu najmlajšim otrokom in ker bo vrtec v največji meri namenjen otrokom prvega starostnega obdobja, je ime zelo na mestu.

Drugi največji vrtec na Gorenjskem

V Vrtcu Škofja Loka je bilo do nedavnega v 44 oddelkih 723 otrok. Zaradi povečanja vpisa pa bo od 1. oktobra naprej 52 oddelkov. S tem bodo postali drugi največji vrtec na Gorenjskem, večji so celo od kamniških vrtcev, pravi ravnateljica Janja Bogataj. "Povečan vpis za leto 2009/2010 pomeni tudi veliko novih zaposlitev. Za novih osem oddelkov, kolikor jih bo odprtih od oktobra naprej, smo zaposlili dvaindvajset novih delavcev. Zanimanje za zaposlitev je bilo zelo veliko, na razpis je prispelo več kot štiristo prošenj," še dodaja Bogatajeva. "Ekipe za nove oddelke so že sestavljene. Glede na to, da je sprejetih veliko mladih sodelavk in sodelavcev, smo pri oblikovanju ekip za vrčevske oddelke gledali na to, da so kombinacija mladih in starejših, bolj izkušenih sodelavk in sodelavcev." Za otroke v škofjeloških vrtcih sicer skrbi okoli 140 zaposlenih.

katero sedanje stavbe, postavljene pred desetletji, zato po ravnateljicinih besedah nekateri želijo dati otroke prav v novo enoto. Spočetka so načrtovali, da bi bila ta namenjena najmlajšim otrokom, sedaj pa so se dogovorili, da bodo v njej štirje oddelki za otroke prvega in štirje za otroke drugega starostnega obdobja. Izmenjavo bodo naredili s sosednjim vrtcem Najdihojca. "Ocenili smo namreč, da je takšna sestava bolj motivacijska," pravi Bogatajeva. "V Škofji Loki bo zelo hitro potreba poskrbeti za gradnjo še enega novega vrtca, saj izgubljam možnost v enoti Čebelica. Lani smo dodatne oddelke tega vrtca odprli v prostorih dijaškega doma, vendar tam ne bomo več

smeli sprejemati otrok prvega starostnega obdobja. Že letos zaradi znižanih normativov nismo smeli vpisovati novincev. Sicer pa so dodatni oddelki v dijaškem domu le začasno, dokler se ne pokaže možnost gradnje vrtca na območju vojašnice," še dodaja Janja Bogataj. Za gradnjo na zemljišču nekdanje vojašnice ima občina sicer že izdelane idejne projekte, z ministrstvom za obrambo pa potekajo dogovori o brezplačnem prenosu lastništva zemljišč na občino. Poleg tega se kaže nujnost obnove vrtca Najdihojca. Ker bosta tako obnova slednjega kot gradnja novega vrtca v vojašnici trajali več let, se bo začasna rešitev v obliki mobilne enote zavlekla v polno desetletje.

Da bodo računi za ogrevanje nižji

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka - Za vzdrževalna dela v loških vrtcih je občina letos porabila 160 tisoč evrov. Končana je gradnja dvigala v dijaškem domu, kjer so lani začasno odprli nekaj oddelkov vrtca Čebelica. V telovadnici so uredili tlak, v vrtcu Pedenjped so uredili igrišče in obnovili igrala, v Cicibanu pa polepšali pročelje.

Tudi osnovne šole so bile deležne vzdrževalnih del. V šoli Cvetka Golarja so menjali okna in obnavljali fasado, v osnovni šoli Škofja Loka - Mesto so dopolnili alarmni in video nadzorni sistem, v šoli Ivana Groharja pa uredili zunanjino igrišče za šolo. Vsa vzdrževalna dela so veljala okoli 200 tisoč evrov. Največji zalogaj pa je bila obnova strehe na telovadnici Grohar-

jeve šole. Lansko neurje je namreč streho odkrilo, kar so sicer začasno sanirali, ob popisu škode pa so našli vrsto pomanjkljivosti, zaradi česar so se letos lotili temeljite obnove. Telovadnici, zgrajeni pred tremi desetletji, ni bila potrebna le nova streha, pač pa so morali stavbo tudi temeljito energetsko obnoviti. Zaradi slabe izolacije so bili stroški ogrevanja vselej nena-

vadno visoki. Sedaj, ko so doobra izolirali streho, fasado in del oken, pričakujejo, da računi ne bodo več tako veliki. Račun za obnovo pa je letos znašal 140 tisoč evrov. Med stroški vzdrževanja in obnavljanja stavb družbenega standarda pa na občini Škofja Loka navajajo tudi letošnjo sanacijo garderob na nogometnem igrišču na Go-dešiču.

loški glas

Loški glas je priloga Gorenjskega glasa

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj,
Bleweisova cesta 4, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

UREDNIKA
Danica Zavrl Žlebir

NOVINARJI
Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Kristina
Dželičević, Igor Kavčič, Vilma Stanovnik,
Danica Zavrl Žlebir

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

Gorenjski Glas

Loški glas št. 3/letnik III je priloga časopisa Gorenjski glas št. 73, ki je izšla 15. septembra 2009. Loški glas je priložen Gorenjskemu glasu in brezplačno poslan v vsa gospodinjstva v občini Škofja Loka, izšel je v nakladi 24.300 izvodov. Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g.glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do četrtka neprekinjeno od 8. do 19. ure, petek od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polletnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdava: 1,35 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

OBČINSKE NOVICE

Tradicija dolga 120 let

Vajenske šole za kovinarsko in lesarsko stroko letos v Škofji Loki praznujejo visok jubilej. Od letos na obih področjih ponujajo izobraževanje na vseh ravneh.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Še pred letom sta v Škofji Loki delovali lesarska in strojna šola, od novega leta dalje sta šoli združeni v šolski center. Ta vključuje tudi višješolsko izobraževanje za oba programa, za katera sta si pred leti tedanja ravnatelj zama prizadevala. "Ključna pri našem razvoju je velika podpora lokalnega gospodarstva. Kljub temu da smo v gospodarski krizi, podjetja in podjetniki vztrajajo pri razvoju, za kar potrebujejo izobražene zaposlene," pravi direktor Martin Pivk.

Čez dober mesec bodo praznovali visok jubilej, 120 let poklicnega šolanja v Škofji Loki. Takrat je bila ustanovljena obrtna nadaljevalna šola, kasneje so bile iz nje organizirane vajenske šole za kovinarsko in lesarsko stroko. Na začetku so šolanje vajencem plačevali mojstri in obrtno-trgovska zbornica, saj so se zavedali, da naložba v znanje vajencev pomeni tudi njihov razvoj. Glede vpisa v njihove poklicne, tehniške in višješolske programe se Pivk danes ne

Martin Pivk, direktor Šolskega centra Škofja Loka, v eni od sodobno opremljenih računalniških učilnic

more pritoževati, saj je v obeh programih ustaljen. "Vpis je ustaljen, vendar so na udaru vse poklicno-strokovne šole, saj se generacije zmanjšujejo, splošni trend po nadaljevanju šolanja na gimnazijah pa se žal nadaljuje," pravi direktor. Tako kot pred več kot sto leti pa je tudi danes strokovno znanje v podjetjih zelo cenjeno. Strojništvo in lesar-

stvo je na Škofjeloškem doma, gospodarstvo ju potrebuje, zato v Šolskem centru Škofja Loka izobražujejo na vseh ravneh izobraževanja - vse do inženirja lesarstva in strojništva.

"Na ta način smo dali mladim možnost, da ostanejo bližje domu, pridobijo inženirsko izobrazbo in z njo pridobijo dobro službo. Dolej imamo le pozitivne iz-

kušnje," pojasnjuje Pivk. Pri višješolskem izobraževanju približno polovica predavateljev sodeluje iz lokalnega gospodarstva, slušatelji pa izdelujejo povsem konkretne naloge iz realnega dela gospodarstva, ki jih ta kasneje tudi uporabi. Ton prijazni šoli sicer daje uglašen učiteljski kolektiv v povezavi s starši in dijaki.

Vse več podjetij in obrtnikov si želi že pripravljene mlade delavce. Dijaki šolskega centra morajo v učnem procesu opraviti obvezno prakso, zato delodajalci že vnaprej vedo, kdo se bo na določenem delovnem mestu znašel, ima znanje oziroma je pripravljen. Že vse leto se v centru pripravljajo na letošnje praznovanje. Slavnostna akademija ob visokem jubileju bo 22. oktobra, isti teden pa bodo potekale razne delavnice s predstavitvijo obeh poklicev, dosežkov dijakov, vključili bodo prikaz starih obrti in pokazali, kako se dela lotevajo danes. Takrat jim bodo obisk vrnil tudi dijaki iz češkega mesta Tabor, kjer so škofjeloški strojniki in lesarji prav v teh dneh.

Pogled naprej in vračanje k tradiciji

IGOR DRAKSLER, ŽUPAN

Kaj nam danes po hudi gospodarski krizi, ki jo je povzročil preveč pohlepni moderni kapitalizem, sploh še preostane? Predvsem to, da se nekoliko zaustavimo in vse skupaj tehtno premislimo! In kar kmalu pridemo do spoznanja, da je izhod iz sedanje ekonomske, a tudi moralne krize mogoč le po eni sami poti. Zavedeli smo se, da bo poslej treba bolj pametno in umno gospodariti, da ne kaže pretirano izkoriščati ne lokalnih surovin ne delovne sile. Pomeni tudi to, da se nam je vsem skupaj

rost so nujno varovalo, ki preprečijo, da bi zanihali v skrajnosti.

Kaj pa v tej krizi lahko oz. mora storiti država. Poleg sprejetja nujnih protikriznih ukrepov bi morala v čim krajšem času izpeljati regionalizacijo Slovenije. Tako bodo posamezne regije bolj razvile svoje potenciale. In tudi evropska razvojna pomoč bo potem precej bolj učinkovito porabljena.

Po drugi strani pa mora država posodobiti svoj pravni red tako, da bo le-ta skupaj z občinami lažje uveljavljala in ščitila skupni javni interes. Ustreznejša zemljiška poli-

potrebno potruditi, da delo ter pošteno plačilo zanj, če je le mogoče, zagotovimo našim občanom in sodržavljanom. Kapital se bo moral samoomejiti, kajti zgolj zasledovanje zasebnega finančnega interesa nas je pahnil na samo dno krize.

Toda, če še enkrat dobro premislimo, vidimo, da ta nova pot vsebuje temeljne ideje evropske socialne in krščanske demokracije. Duh krščanskega-socialnega nauka v prenovljeni obliki evropske socialne države. Toda za to preprosto spoznanje smo morali plačati izjemno visoko ceno.

Naš častni občan g. Ivan Oman, ki prav te dni obhaja svojo 80-letnico, pravi takole: "Nikoli nisem pričakoval, da bo po odpravi tako imenovanega socializma prišlo do brutalnega kapitalizma, kakršen je bil pred stoletji, pač pa, da bomo imeli obliko socialne demokracije, kakršno so si zamišljale vse politične grupacije v Demosu."

Pravijo, da so v tej globalni krizi odpovedale skoraj vse ekonomske zakonitosti in da se bo znova potrebno opreti na zdrav razum. Zdaj, ko so se razblinili vsi radikalni ekonomski in ideološki eksperimenti, se znova vračamo k temeljnim civilizacijskim načelom. Tudi zato velja sedaj - bolj kot kdaj koli prej - prisluhniti kritičnim mislim razumnih ljudi, kot je Oman. Njihove življenjske izkušnje in mod-

tika bi lahko precej znižala ceno (komunalno opremljenih) stavbnih zemljišč, pospešila in pocenila pa bi tudi izgradnjo prometne infrastrukture.

In kaj je potem naloga lokalne skupnosti. Naloga občin je predvsem v zagotavljanju primernih pogojev za bivanje in delo za vse svoje občane: urediti mora prometno, komunalno ter gospodarsko infrastrukturo (izgradnja industrijskih, obrtnih in podjetniških con) ter primerno poskrbeti za vzgojno-izobraževalne ustanove (šole in vrtce).

Pa nam v Občini Škofja Loka to uspeva? Menim, da ja. Lani je Vlada RS izdala sklep o določitvi stopnje razvitosti občin za leto 2008. Ta sklep določa stopnjo razvitosti posameznih občin na podlagi indeksa razvojne ogroženosti (IROo) posameznih občin za leto 2008. Škofja Loka se na podlagi omenjenega kazalca uvršča med 10 najbolj razvitih občin v Republiki Sloveniji.

Čeprav izbrani kazalec v resnici ne predstavlja absolutne mere razvitosti, pa je po drugi strani tudi res, da kaže, da se vendarle razvijamo precej skladno in uravnoveženo.

Z investicijskimi projekti, ki so v teku, pa predvsem želimo, da bi našim občanom ponudili ustrezne pogoje za kar najbolj prijazno bivanje in varno ter dobro zaposlitev.

Od vrtca do šoferskega izpita

Začetek šolskega leta je običajno tudi začetek preventivnih akcij v prometu, saj moramo biti do otrok takrat še pazljivejši. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v Škofji Loki pri tovrstni vzgoji zajema vse od vrtca do srednje šole.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Škofja Loka - Kot pravi Marija Pivk, strokovno-tehnična sodelavka sveta za preventivo v Škofji Loki, je običajno prav srednješolsko področje najslabše pokrito: "To generacijo je težko pridobiti, treba je najti način, ki se jih dotakne." Maja letos so v loški strojni šoli izvajali poseben projekt za dijake tretjih letnikov, torej, tik preden začnejo opravljati vozniški izpit. Med mlade so povabili paraplegika, njihovega vrstnika na invalidskem vozičku. Zelo nazorno jim je predstavil, kakšno opremo potrebuje za vsakdanje življenje in kako zapleteni so najbolj banalni opravki (denimo uriniranje), če si invalid. To se je mladih zelo dotaknilo, dali so jim v podpis tudi izjavo o etičnem ravnanju v prometu. Ali jim je izkušnja prišla dovolj do živnega, da bodo v prometu res previdni in odgovorni, pa bi seveda kazalo razpravljati. V akciji poleg šole, občinskega sveta za preventivo in ene od avto šol iz občine sodeluje

Ena od con umirjenega prometa je tudi v Stari Loki.

tudi policija. Mentor mladim je Vinko Jenko. Sicer pa po besedah Marije Pivk preventivne akcije potekajo od vrtca naprej. V vrtcu s pomočjo lutk otrokom približajo dogajanje v prometu, urejajo prometne koticke, vzgojiteljice jim na sprehodih razlagajo prometne znake ... Prvošolce opremijo z ruticami (smiselno bi bilo, da bi jih imeli

tudi še drugošolci), dajo jim kresničke, odrasle na navzočnost otrok prve šolske dni opozarjajo s panoji, na šolskih poteh in na nevarnejših lokacijah so redarji. Redarsko službo jim pomagajo izvajati člani AMD Škofja Loka. Šole izdelajo načrte varnih šolskih poti. Letos je zaradi gradnje na Spodnjem trgu spremenjen potek varne šolske poti, na

njej pa bo redar do vzpostavitve varne poti, do konca septembra. Škofja Loka je dobila tudi nekaj novih con umirjenega prometa (kjer imajo prednost pešci in je dovoljena igra otrok, vozi pa se 5 do 10 kilometrov na uro), in sicer v Stari Loki, Podlubniku, pri Sv. Duhu, v Frankovem naselju pa ob šoli, kjer je urejenih več pešpoti, v okolici pa je hitrost omejena na 30 kilometrov na uro. V primestju pa je novo šolsko avtobusno postajališče Gabrk-Brode. Da otrokom ne bi bilo treba prečkati regionalne ceste, po kateri avtomobili vozijo 90 kilometrov na uro, so v dogovoru s prevoznikom podjetjem Alpetour šolsko postajališče premestili v notranjost vasi.

Da bi lahko na področju preventive še bolj učinkovito delovali, bi potrebovali več prostovoljcev. Zato vabijo k sodelovanju vse, ki si želijo delovati na tem področju. Svojo pripravljenost lahko sporočijo Mariji Pivk na Občino Škofja Loka, telefon 04/51 12 337.

OBČINSKE NOVICE

GRENC

Na Grencu nastaja trgovski center

Kdaj bo Škofja Loka slednjič dobila tako zelene trgovske centre? Na Grencu jih gradijo že lep čas, predvidene pa so trgovine Merkur in Tuš, Hofer, Lidl in še objekt z več tekstilnimi trgovinami. Lokacijski načrt je sprejela občina, za izvedbo naložbe pa so odgovorni investitorji v trgovski coni. Občina sodeluje tudi pri rekonstrukciji državne ceste, kjer še vedno išče rešitev za povezave vasi Grenc. Izvoz na državno cesto iz vasi je za sedaj samo enosmeren, dogovarjajo pa se o novi povezavi po južni strani proti Staremu Dvoru. D. Ž.

FOTO: GORAZD KAVČIČ

LIPICA

V Lipici gradijo regijsko kostnico

Na pokopališču Lipica že gradijo regijsko kostnico, za kar sta pogodbo podpisali občina Škofja Loka in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Slednje je po sklepu občinskega sveta pridobilo stavbno pravico za zemljišča, ki jih prispeva občina, medtem ko je naložba v celoti stvar države. Regijska kostnica bo dovolj velika za pokop 1200 posmrtnih ostankov žrtev povojnih pobojev, najdenih v dolga leta prikritih grobiščih po vsej Gorenjski. Tam bo poslednje počivališče neidentificiranih žrtev, pa tudi tistih, katerih svojci bodisi niso dosegli ali pa so sami izrazili željo, da so žrtve pokopane v skupni grobnici. Regijska kostnica naj bi bila dograjena letos, dokončno urejena pa prihodnje leto. Posmrtni ostanki žrtev, ki so jih izkopal v grobiščih, najdenih v občini Škofja Loka, so trenutno shranjeni v eni od mrliških vežic na pokopališču Lipica. Gre za posmrtno ostanke 59 žrtev. Kapacitet za nove pa ni več, zato je zadnji čas, da zgradijo kostnico. Na pokopališču Lipica pa urejajo tudi spodnji plato z žarnim delom in skupnim spominskim obeležjem padlim partizanom. D. Ž.

FOTO: GORAZD KAVČIČ

Nova avtobusna postajališča

Ob rekonstrukciji ceste Podlubnik-Klančar je bilo zgrajeno tudi novo avtobusno obračališče, ki je v "uporabi" od 24. avgusta naprej. Nadomestilo je staro končno postajališče med stolpnici v naselju Podlubnik II, namenjeno pa je liniji mestnega potniškega prometa Podlubnik-Lipica-Podlubnik. Vsi odhodi in prihodi avtobusov mestne avtobusne linije prevoznika Alpetour so se tako s starega postajališča med stolpnici prestavili na novozgrajeno postajališče Podlubnik ob regionalni cesti. Vozni red in odhodi avtobusov ostajajo nespremenjeni, prav tako tudi cena vozovnice (0,90 evra za vožnjo v eno smer). Obračališče je opremljeno z novo čakalnico, klopjo in voznim redom. Staro postajališče Podlubnik med stolpnici namreč že dolgo časa ni bilo ustrezno urejeno, saj tam ni bilo mogoče varno obračanje avtobusov, zato je bilo ukinjeno. S tem so dokončno ukinili tudi postajališče Vešter (v smeri proti središču mesta Škofja Loka), ki sicer že dlje časa ni bilo več v uporabi. Namesto tega potniki na relaciji Selška dolina-Škofja Loka kot vstopno in izstopno mesto uporabljajo postajališče Trnje, ki je opremljeno s tipsko čakalnico, klopjo in voznim redom. Poleg teh dveh je bilo z novo tipsko čakalnico opremljeno tudi postajališče v Stari Loki. D. Ž.

Gradijo podvoz pod železnico

Trenutno poteka gradbeno in logistično najzahtevnejša faza v projektu industrijske cone na Trati, gradnja cestnega podvoza pod železniško progo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

"Gradnja podvoza pod železnico in nove cestne povezave na severno stran železniške proge je pomembna za prometno napajanje industrijske cone, hkrati pa bo novozgrajena cesta napajala tudi vas Trato in industrijske objekte, locirane severno od železniške proge, ki so sedaj vezani na prometno neustrezen nivojski cestni prehod preko železniške proge," pravi direktor občinske uprave v Škofji Loki Jernej Prevc.

Gradnjo podvoza izvajata podjetji Gradbinec iz Kranja ter Železniško gradbeno podjetje iz Ljubljane. Tako je bil 1. avgusta vgrajen provizorični jekleni nosilec, preko katerega v času gradnje poteka železniški promet z zmanjšano hitrostjo. Pod tem nosilcem železniških tirov sedaj potekajo gradbena dela za nov betonski podvoz, ki bo po terminskem planu zgrajen v treh mesecih. Po ocenah iz ponudb izvajalcev predvidevajo, da bo celoten strošek gradnje podvoza skupaj s pripadajočo servisno cesto in potrebno infrastrukturo znašal 600 tisoč evrov.

Sicer pa je bila že junija v industrijski coni Trata končana prva faza, ki zajema zahodno dovozno cesto z mostom čez Traški graben ter celotno prometno in komunalno ureditev v sami industrijski coni. Zgrajena infrastruktura omogoča novim proizvodnim objektom priključevanje na vodovod, fe-

Najzahtevnejša faza pri gradnji industrijske cone na Trati. | FOTO: GORAZD KAVČIČ

kalno in meteorno kanalizacijo, plinovod, električno instalacijo in telefon. Ta del industrijske cone je z zahodno dovozno cesto preko novega mostu čez Traški graben že povezan s cestnim omrežjem, in v tem delu cone se že gradijo industrijski objekti v skladu s sprejetim lokacijskim načrtom. Naložba v to fazo gradnje gospodarske javne infrastrukture industrijske cone Trata znaša 3,2 milijona evrov, občina Škofja Loka je na razpisu Službe vlade RS za lokalno samoupravo za sofinanciranje omenjene investicije iz Evropskega sklada za regionalni razvoj uspela pridobiti delež v višini 1,24 milijona evrov, in sedaj troši

Ko se je 1. avgusta začela gradnja, so na tej progi ustavili promet in ga za dva dni preusmerili: potnike na avtobusni prevoz, tovorni pa je moral narediti ovinek na Gradec. Železniška proga prek Škofje Loke je mednarodno zelo pomembna, zato je ustavitev prometa velik logistični podvig. Dnevno po tej progi potuje 90 vlakov.

zadnjo tranšo evropskega denarja.

"S komunalno ureditvijo industrijske cone bo dana možnost za gradnjo desetih proizvodnih objektov za različne dejavnosti (kovinsko predelovalne, tekstilne, strojne), kar bo po predhodnih ocenah Škofji Loki prineslo okoli 500 novih delovnih mest. Trenutno sta v industrijski coni dokončno

že zgrajena dva proizvodna objekta, podjetij Filc iz Mengša in Situs iz Pirnič, nekaj jih je v gradnji ali fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja. V industrijski coni, ki sicer zajema 11,4 hektarja zemljišč, je na razpolago še okrog 7 hektarjev, ki pa so v zasebni lasti in ki so prav tako namenjeni za gradnjo industrijskih objektov," pravi Jernej Prevc.

ŠKOFJA LOKA

Na Spodnjem trgu še kopljejo

Poleti so se na Spodnjem trgu lotili velikega gradbenega posega. Občinski svet je namreč na željo prebivalcev Lontrga odločil, da je treba tu obnoviti močno dotrajan vodovod. Kot je že na začetku te investicije dejal župan Igor Draksler, je vrednost pogodbenih del ocenjena na 120 tisoč evrov, vendar dvomi, da bo ta denar zadoščal. Promet skozi Spodnji trg je urejen enosmerno, kot smo slišali, pa je spremenjen tudi potek varne šolske poti. V običajnih razmerah poteka mimo Špitalske cerkve, sedaj pa otroci hodijo mimo zdravstvenega doma in pri Tehniku čez prehod za pešce. Da je njihova pot še varnejša, jih varujejo tudi redarji. D. Ž.

FOTO: GORAZD KAVČIČ

FOTO: GORAZD KAVČIČ

DRAGA

Nič več odlaganja smeti v Dragi

Decembra lani je skladno z določili vladne uredbe odlagališče nenevarnih odpadkov v Dragi prenehalo obratovati, od 30. junija letos pa je dokončno zaprto. Vmes so nanj zaradi zaokrožitve oblike in zapolnitve kope odložili še nekaj ton odpadkov. Konec julija so na razpisu izbrali izvajalca, avgusta so začeli s sanacijskimi deli. Tako so najprej začeli v Drago navažati prekrivni material (zaglinjeno zemljinu in humus) in prek sedem tisoč kubičnih metrov materiala za protipoplavni nasip. Nato so material izravnali po površini odlagališča, zgradili dovozne in servisne ceste, kajti tudi zaprto deponijo bo še treba vzdrževati. Položili so drenažne cevi, zbiralnik izcednih vod, uredili črpališče ter obnovili komunalne in energetske vode. Kot nam sporočajo z občine Škofja Loka, vrednost pogodbenih del znaša 173.800 evrov, do sedaj nastali stroški za ureditvena dela po "Načrtu neizvedenih del" pa znašajo okrog 200 tisoč evrov. D. Ž.

GOSPODARSTVO

Odgovorni izplačujejo plače

"Ne gre le za dobro počutje zaposlenih, podjetje mora biti tudi dober sosed, najpomembnejši pa je pozitiven gospodarski rezultat," je ugotovitev mednarodne konference o družbeni odgovornosti podjetij.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - Evropska komisija družbeno odgovornost podjetij razume kot koncept, po katerem podjetja v poslovanje prostovoljno vključujejo skrb za družbo in okolje, smo izvedeli na drugi mednarodni konferenci projekta Evropa za državljane - Družbena odgovornost podjetij - vpetost v lokalno okolje. Pri projektu sodelujejo manjša mesta, predvsem dolgoletni partnerji Škofje Loke. "Ugotovili smo, da se v manjših okoljih lažje prilagajamo, saj ljudje nismo zgolj imena, ampak za njimi stoji obraz. Tako stvari, tudi v času krize hitreje stečejo," pravi koordinatorica projekta Andreja R. Megušar z Občine Škofja Loka in dodaja, da s takšno konferenco odpirajo teme, ki so aktualne za sodelujoča živa, kreativna in inovativna mesta.

Družbena odgovornost je veliko več od dobrotelosti, meni Anita Hrast, direktorica Inštituta za razvoj družbene odgovornosti: "Je alternativa zlorabi ljudi in narave po miselnosti dosedanje industrijske dobe, ki je dala veliko razvoja in še več uničenja naravnih in družbenih pogojev za obstoj sedanjega civilizacije človeštva." "Družbena odgovornost pomeni tudi to, da se je treba nekoliko potruditi ter delo in pošteno plačilo omogoči-

ti lokalnemu prebivalstvu, ne pa, da se ta prenaša v svetovna zakotja, kjer garajo za pest riža," pa pravi župan Igor Draksler.

Po splošno sprejeti definiciji je družbena odgovornost podjetij koncept, s pomočjo katerega podjetja na prostovoljni osnovi vključijo vprašanja družbe in okolja v svoje poslovanje, ugotavlja Boštjan Šifrar, direktor podjetja Sibo G in predsednik kluba loških direktorjev, in dodaja: "V času krize se od podjetij, kjer igra pomembno vlogo država, hkrati pa so imela proizvodnjo organizirano v več državah, dostikrat pričakuje, da bodo proizvodnjo koncentrirala doma. V tujini so jo postavljali z ekonomskimi argumenti, domov jo selijo z argumenti družbene odgovornosti." Ne trdi, da je družbena odgovornost skregana s tržno logiko, vendar imajo vodstva podjetij druge cilje.

Že junija je Razvojna agencija Sora opravila anketo, ki so jo poslali na naslove 130 podjetij na škofjeloškem območju, le tretjina je odgovorila. "Zanimala nas je odgovornost lokalne skupnosti ali države do podjetij ter obratno, družbena odgovornost podjetij. Le-to poganjajo različni interesi," pravi direktor Rok Šimenc. Tako so podjetja odgovorna do okolja, saj so zaradi tega njihovi izdelki bolj zanimivi,

izobražujejo zaposlene, ki so zato bolj učinkoviti, od sodelovanja z lokalno skupnostjo podjetja pričakujejo pomoč pri njihovem delovanju, dobri odnosi s kupci in dobavitelji pa jih spodbujajo k novim poslovnim priložnostim.

"Minimalni kriterij za družbeno odgovornost lahko opredelimo kot odsotnost konfliktnih odnosov med podjetjem in okoljem, v katerem deluje," pravi Alenka Avberšek iz Gospodarske zbornice Slovenije. "Še vedno velja, da podjetja, ki ne ustvarjajo dobička, ne morejo biti družbeno

odgovorna. Celo več: so družbeno neodgovorna, saj s svojim slabim delovanjem obremenjujejo družbo, najbrž pa tudi okolje. Poslanstvo podjetja je, da dela tako dobro, da je dobičkonosno," pa meni Sonja Šmuc, izvršna direktorica Združenja Manager. "Seveda podjetja družbeno odgovornost jemljejo zelo zares tudi zaradi ugleda podjetja," dodaja Šimenc in predstavi glavni rezultat: "Ne gre le za dobro počutje zaposlenih, podjetje mora biti tudi dober sosed, najpomembnejši pa je gospodarski rezultat."

Na svetovno gospodarsko krizo tudi škofjeloško gospodarstvo ni immuno. Danes Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka združuje več kot 1200 članov, zato se njihov predsednik Milan Hafner zaveda družbene odgovornosti: "V času krize zbornica s svojim ravnanjem in svetovanjem pomaga iskati rešitve tudi brezposelnim, predvsem pri odločitvi, da vstopijo med obrtnike in podjetnike ter s tem poskrbijo za izboljšanje svojega materialnega položaja."

V petek so udeleženci mednarodne konference iz Carlowa, Freisinga, Maasmechelna, Medicine, Tabora in Varaždina spoznavali gospodarstvo na Škofjeloškem. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

ROK ŠIMENC,
DIREKTOR RA SORA

Družbena odgovornost podjetij ali odgovornost družbe do podjetij

V zadnjih časih veliko govorimo o vrednotah in različnih odgovornostih. Prenekateri jih uporabljajo kot frazo za mašilo praznih obljub in se niti ne zavedajo, o čem govorijo. Ena od pomembnejših odgovornosti je tudi t. i. družbena odgovornost podjetij, ki ji dodajam še odgovornost družbe do podjetij.

Seveda se tudi pri družbeni odgovornosti postavlja vprašanje, ali so podjetja v družbeni odgovornosti našla še eno marketinško priložnost ali pa z družbeno odgovornostjo mislijo resno? Nedvomno je, da je v podjetjih na prvem mestu poslovni interes, vendar podjetja vse bolj ugotavljajo, da jim družbena odgovornost pri doseganju poslovnih uspehov lahko pomaga. Če družbeno odgovornost razdelimo v štiri

sklope, so ti lahko: okolje, zaposleni, lokalna skupnost ter kupci in dobavitelji. Gotovo je, da vsi štirje sklopi posredno vplivajo na boljše poslovne rezultate. Če imamo izdelke prijazne okolju, so tržno bolj zanimivi, če izobražujemo zaposlene, so ti bolj učinkoviti, če se odzivamo na akcije lokalne skupnosti, se ta tudi aktivneje odziva na naše pobude, če imamo s kupci in dobavitelji odlične odnose, se nam odpirajo nove tržne priložnosti. Pomeni, da se nam družbena odgovornost splača in tudi izpolnjuje naše interese.

Kaj pa odgovornost družbe oz. države do podjetij, ki ji napolnijo proračunsko blagajno, ki je pri nas težka pribl. 10 milijard evrov. Ali je država v službi podjetij in njihovih zaposlenih? Zopet

naletimo na interese. Prijazno podjetniško okolje s pravo kakovostnih prostorskih aktov, razvoj prometne, komunalne in gospodarske infrastrukture, spodbujanje svetovanja in izobraževanja gotovo pomaga k uspešnejšemu poslovanju podjetij, ki bodo, če bodo uspešnejša, več prispevala v proračunsko blagajno.

Mogoče porečemo začaran krog. Da, točno to, in vsake toliko je čas, da se nehamo slepiti s takšno in drugačno odgovornostjo do drugih in si priznamo, da z našo odgovornostjo do drugih v prvi vrsti zasledujemo svoje interese.

Kljub temu pa, ko govorimo o gospodarstvu in negospodarstvu, ki sestavljata celotno družbo, lahko ugotovimo, da je lahko prav družbena odgovornost povezovalni

člen med obema področjema, ki se v sodobni družbi lahko odlično dopolnjujeta. Vprašanje pa je, ali to tudi res vedno zmoreta?

Še en primer "visoke" odgovornosti, ki je danes zelo aktualen, je t. i. "nacionalni interes", katerega pomen je bil grobo izrabljen. Z magičnima besedama se je zaigralo na čustva državljanov, ki so ti besedi takoj vzeli za svoji. Operacija je s pomočjo političnega marketinga uspela. To operacijo so izpeljali ljudje, ki jim ni uspelo oz. niso imeli lastnih podjetniških idej, temveč so bili takrat na vodilnih položajih v gospodarstvu.

O nacionalnem interesu v pravem pomenu besede, kot ga lahko razumemo, se pravi ščitenje nacionalnih uspešnih podjetij pred prodajo nepredvidljivemu tuje-

mu kapitalu, s ciljem povečevanja njihove konkurenčnosti v mednarodnem prostoru, žal tu ni bilo govora. Nacionalni interes je bila le krinka za osebni interes oz. divje lastninjenje, ki se nam sedaj z vsemi negativnimi posledicami v polni meri vrača. V podjetjih, ki pa jih je tudi pod krinko nacionalnega interesa v Sloveniji praktično nemogoče lastniniti (velike banke, zavarovalnice ...), čeprav so nekateri poskusi vseeno bili, pa smo priča nerazumljivo visokim plačam, nagradam in odpravninam. Deželni veljakom je tudi v tem procesu pomagala krinka nacionalnega interesa.

Lahko sklenemo: "Če se mi splača, sem lahko zelo odgovoren, tudi družbeno in do podjetij."

OBČINSKI NAGRAJENCI

Upokojenci bi radi boljše prostore

Srebrni grb občine Škofja Loka je ob letošnjem občinskem prazniku prejelo tudi Društvo upokojencev Škofja Loka.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Predsednik društva Miro Duič pravi, da so počaščeni, ker družbena skupnost njihovo dejavnost sprejema kot pomembno in jim je zato dodelila tudi občinsko priznanje, in to med številnimi društvi, organizacijami in posamezniki, ki bi si v občini še zaslužili priznanje. Društvo, ki nepretrgoma deluje 60 let, poleg standardnih upokojenskih aktivnostih v društvu, od pohodništva do izletov, ponuja tudi univerzo za tretje življenjsko obdobje z bogato paletto izobraževalnih možnosti, Marinkino knjižnico s skoraj dva tisoč knjigami, sodelovanje v mešanem pevskem zboru Vrelec, ki s svojimi nastopi prinese veliko lepih trenutkov. Pomembna je športna dejavnost, več kot 130 članov je vključenih v različne športe. Posebnost loškega društva je tudi izdajanje glasila Mi o sebi, sodelujejo pa tudi v projektu upokojenske zveze Starejši za starejše.

"V projektu Starejši za starejše skušamo doseči, da bi stari ljudje uživali čim večjo kakovost življenja. Delamo z dobro ekipo prostovoljk, ki obiskujejo starejše na domu in zaznavajo njihove potrebe, mi pa jim skušamo pomagati tudi tako, da informacije posredujemo naprej organizacijam, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki pomoči starejšim ljudem, od socialne do zdravstvene. Radi bi to dejavnost z zgolj članstva društva upokojencev razširili na vse starostni-

Miro Duič | FOTO: TINA DOKL

ke v občini. V društvo je namreč v občini vključenih okoli 40 odstotkov upokojencev," je dejavnost društva predstavil Miro Duič. Manj svetla plat delovanja Društva upokojencev Škofja Loka pa so neprimerni prostori, zaradi katerih svoje dejavnosti kljub idejam in pripravljenosti za delo ne morejo širiti.

"Sedanje prostore na območju nekdanje vojašnice smo želeli razširiti, da bi lahko dopolnili svojo dejavnost, česar v utesnjenih prostorih ne moremo. Z občinskim vodstvom se o tej možnosti še vedno dogovarjamo. Dolgoročneje pa želimo dobiti ustrežnejše mesto za svoje delovanje, saj bodo stavbo, v kateri smo sedaj, porušili, kajti občina ima z območjem nekdanje vojašnice svoje načrte. Upamo, da nas bo vključila v svoje projekte, saj bi želeli ostati na sedanji dobro dostopni lokaciji nekdanje vojašnice," še pravi prvi mož loških upokojencev.

Dobra fotografija da misliti

"Če gledalec v fotografiji ne najde odgovora, kaj je fotograf z njo hotel povedati, to ni prava fotografija. Fotografija te ne sme pustiti ravnodušnega," je prepričan Peter Pokorn, odličen fotograf in dolgoletni soustvarjalec kulturnega življenja v Škofji Loki. Letošnji občinski nagrajenec ob svoji 70-letnici razstavlja v Galeriji Ivana Groharja.

IGOR KAVČIČ

Sediva na vrtu znanega škofjeloškega lokala, od koder ste pred leti tudi vi posneli fotografijo, ki je med drugim do konca meseca še na ogled v Galeriji Ivana Groharja ...

"Zgoraj na oknu je nekoč Ivan Grohar slikal tisti znani motiv Mestnega trga pozimi. Jaz sem stopil pod okno in posnetek naredil od tam. Spominjam se, da je močno snežilo, kar me je kot fotografa vedno privlačilo. Popoldne sem se tako odpravil k Homanu in skoraj celo uro stal pod oknom ter čakal na pravi motiv. Nakar sem zagledal človeka z rdečim dežnikom, ki je šel preko trga, sam pa sem ga ujel ravno skozi režo ograje."

Nekako si ne morem predstavljati, kako ste lahko med fotografijami iz vašega 50-letnega ustvarjalnega opusa odbrali dvajset fotografij za to razstavo?

"Zelo težko. Ampak zaradi te moje obletnice sva se s kustosom nekako odločila, da pokažem nekoliko bolj različne fotografije. Sam bi recimo veliko raje pripravil razstavo z bolj enotnim konceptom, recimo fotografije na temo kruha in skorje, ki jo imam tako rekoč že pripravljeno, ali pa razstavo fotografij, ki so nastale v več kot trideset letih mojega delovanja kot športnega dopisnika. A vendarle se mi zdi, da mi je uspelo predstaviti nekaj zanimivih del iz različnih obdobj mojega fotografskega ustvarjanja. Nekaj fotografij je tudi tako imenovanih "favoritov", torej posnetkov, ki tako rekoč morajo biti zraven. Tu gre tudi za nagrajene fotografije z različnih natečajev doma in po svetu. Na razstavi vidite posnetke iz zadnjega časa, na primer tiste, ki sem jih lani posnel v Leški dolini na vzhodnem Tirolskem, hkrati pa boste videli tudi štirideset let stare fotografije, kot je tista s kozolci, posneta v Gabrjah, ali pa portret čipkarice, ki mi je uspela na enem prvih čipkarških dni v Železnikih."

Med njimi so tako fotografije, ki so nastale skorajda po naključju, kot tiste, ki so bile skrbno načrtovane ...

"Drži. Pri fotografiranju je tako, da nekatere posnetke narediš po naključju in moraš biti na pravem mestu ob pravem času, ker se dogodki redko ali sploh nikoli več ne ponovijo. Arhitektura ali pa kulturna dediščina, kot recimo kozolci, lahko počakajo do naslednjič. Nekaj druge-

Peter Pokorn z njegovo Škofjo Loko, v mislih in na fotografijah

ga so fotografije, ki jih načrtuješ. S kolegom Marjanom sva načrtno hodila fotografirati vzhod lune. Našla sva potrebne astronomske podatke. So fotografije, ki jih posnamem na podlagi študija, izkušenj in večletnega zbiranja podatkov, so pa tudi fotografije, ki so neponovljive in so mnogokrat tudi splet srečnega naključja."

So katere izmed njih za vas vredne več kot druge?

"Nekatere fotografije mi že pomenijo več kot druge. To so predvsem posnetki, za katere mislim, da si zaslužijo večjo pozornost, tako moja kot ljubiteljev fotografije in to ne glede na žanr, naj bo to portret, arhitektura ali pa dokumentarna fotografija ali pokrajina."

Sliši se slikarsko?

"Fotografija sodi na področje likovne umetnosti. Namreč, dobra fotografija mora vsebovati vse tiste elemente, ki so pomembni tudi pri slikarstvu, od kompozicije, barvne skladnosti do izpovednosti. Kdo reče, kaj pa si hotel povedati s to fotografijo. Če ne najde odgovora v fotografiji sami, potem je fotografija slaba. Fotografija te ne sme pustiti ravnodušnega. Mora te prizadeti, pa naj bo to pozitiven občutek ali pa, da se zgroziš. Fotografija je umetniški izdelek in mora v sebi imeti vse attribute umetnine."

Po izobrazbi ste arhitekt. Kaj je bilo prej, fotografija ali arhitektura?

"Mislim, da sta v moje življenje prihajali vzporedno. Formalno se je prej začela fotografija, saj sem kot maturant šel delat na pošto kot pismonoša in sem si z zasluženim denarjem kupil fotoaparatus. Ko sem začel študirati v Ljubljani, pa sem svoje zna-

nje fotografije samo še izpopolnjeval. Udeleževal sem se tudi tečajev, ki jih je v Pušalskem gradu imel Vlastja Simončič, v šestdesetih letih pa sem se pridružil tudi znani fotografski skupini, ki je delovala v okviru ŠOLT-a."

To, da ste študirali arhitekturo, je bržkone tudi na neki način oblikovalo vaš pogled na fotografijo?

"Na fakulteti sem imel veliko študija, ki je bilo pomembno tudi za moje fotografsko delovanje, od risanja, perspektive, opisna geometrija, študija barv ..., ob tem pa sem vmes obiskoval tudi predavanja umetnostne zgodovine, kar mi pri nekaterih fotografskih žanrih zelo prav pride. Ampak vsa ta znanja so le osnove za tvoje delo, potem se moraš izoblikovati sam. Mlade vedno učim, izogibajte se stvari, ki jih delajo drugi, bodite samosvoji in drugačni."

V fotografski karieri ste dosegli tudi najvišji možni naslov pri nas, mojster fotografije Fotografske zveze Slovenije, prav tako pa imate naslov EFIAP, kar pomeni ekselencen Mednarodne zveze za fotografsko umetnost. Kakšna je torej ta reč z zbiranjem točk za naslove?

"To pot zbiranja točk sem dal skozi. Vsakemu gre za to, da čim prej dobi te naslove, to je tako kot rating pri šahu. Tudi razstave so močnejše, če na njih sodelujejo po naslovih močnejši avtorji. Tudi meni je šlo za to, da dosežem te naslove, in zdaj, ko jih imam, na to gledam drugače. Tudi odnos mlajših do tega se je spremenil, največkrat naredijo okrog petdeset kopij fotografij in jih v dirki za točkami pošiljajo na razstave. V našem času je bilo to vendarle drugače, pošiljali

smo zelo raznolika dela, odvisno od natečaja in tekmovanja. Pri kopiranju se namreč izgublja kreativnost. Danes svoje fotografije pošiljam le še na natečaje, kjer je boljša konkurenca, in tja, kjer se teh še nisem udeležil."

Med leti 1996 in 2001 ste bili tudi predsednik FZS, kjer je bil pet let tudi naslov slovenske krovnice fotografske organizacije, dva mandata, torej do 2007, pa tudi predstavnik Slovenije pri Mednarodni zvezi ...

"Res je bil sedež FZS pet let v Škofji Loki, ampak to po sistemu, da je naslov tam, kjer živi aktualni predsednik. Dlje časa sem deloval kot predstavnik v FIAP, in v tem času sem se udeležil tudi svetovnih kongresov na Kitajskem, v Švici, Italiji in na Madžarskem."

S kakšnim fotografskim aparatom delate?

"Nimam kakih dragih aparatov. Imam digitalni fotoaparatus Canon D20 in objektiv 70-200 mm s fiksno zaslonko 4, imam pa še običajni objektiv 35-70 mm. S to opremo vedno poskušam doseči maksimum. Bogato opremo nadomeščam z znanjem, ki sem si ga v teh letih res nabral veliko, seveda pa moraš imeti tudi nekaj talenta."

Kaj imate še v načrtu?

"Nimam kakšnih velikih ambicij. Predvsem bi rad, da uredim ta bogat fotografski arhiv, ki ga imam, da se bom vedno in vselej znašel v njem. Večkrat sem že dejal, da bom prenehal s fotografiranjem, pa ne morem. Zadnjič sem nerodno stopil in padel s fotoaparatom ter poškodoval ohišje in teleobjektiv. Pa sem oboje dal popraviti, odštel 500 evrov in fotoaparatus spet deluje, kot mora."

OTROŠKO SRCE JE ZAKLAD
ZINKA RUČIGAJ

Starši imamo svoje otroke najraje. A kljub ljubezni včasih ne vemo, ali ravnamo prav ali ne. Zinka Ručigaj nam po dolgoletnih izkušnjah dela v vrtcu predstavlja način vzgoje, ki sloni na ljubezni, spodbudi, pohvali, postavljanju meja in iskanju dobrega v otrocih

Zanimivo in poučno branje! Redna cena: 17 EUR.
Cena za naročnike: 14,5 EUR. Ceni knjige pritejemo še poštnino.

Naročila sprejemamo na: 04/201 42 41, narocnine@g-glas.si
ali na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4, Kranj, vsak dan od 8. do 19. ure, petek do 16. ure.

Gorenjski Glas

OBČINSKI NAGRAJENCI

Priznanje socialnemu delu

Zorica Škorc, od leta 2002 občinska svetnica, aktivna krajanka KS Trata, poklicno pa socialna delavka, ki dela pretežno z mladimi, je dobitnica letošnjega srebrnega grba občine Škofja Loka.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kot svetnica in krajanka Trate večkrat dajete pobude v korist otrok in mladostnikov. Kako vidite probleme te generacije v tej urbani soseški?

"Na Trati živim od leta 1974, ko se je to naselje začelo širiti. Z razvojem in napredkom družbe se tudi potrebe otrok in mladostnikov zelo spreminjajo. Bojim se, da smo v hitenju, bogatenju in hotenju po materialnem kar pozabili na njih in jim prepustili, da se sami znajdejo v svojem prostem času. Ves čas, tudi ko so odraščali moji otroci, zaznavam, da v teh okoljih manjka vsebin za mlade do 17. ali 18. leta. V Frankovem naselju ni bilo drugega kot igrišče in park, tam se dobivajo skupinice mladih, kjer lahko pride tudi do neljubih dogodkov. V pogovorih z mladimi sem ugotovila, da je najmanj, kar jim lahko ponudimo, osvetljeno igrišče. Sedaj ga imamo in prav lepo je zvečer pogledati, ko se otroci in mladi tam zadržujejo pri športu, druženju, pogovoru ... Na osvetljenem igrišču so na varnem, vedno jih lahko vidimo in če bi do česarkoli prišlo, lahko tudi posredujemo. V pogovorih z njimi sem ugotovila, da si želijo nek center, kjer bi se družili. O mladinskem centru smo se že pogovarjali na občinskem svetu in niti ne bi bil velik finančni zalogaj za občino. Od mladih ne moremo pričakovati le tega, da se bodo učili, omogočili naj bi jim tudi možnost, da se nekje družijo, ob tem pa sami izbirajo vsebine, ki bi jih potegnile z ulic, jim omogočile zdrav razvoj in jim pomagale odraščati. Ne gre za to, da bi jim mi odrasli narekovali te vsebine, mi jim moramo vzpostaviti pogoje za to."

Lani ste kot predana socialna delavka v programih za otroke in mladostnike dobili priznanje ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, letos še srebrni grb občine Škofja Loka. Kako ste sprejeli nagradi?

"Ko je občinska komisija za nagrade in priznanja izglasovala srebrno priznanje za moje delo, sem bila najprej presenečena. Prva misel mi je bila, da je lokalna skupnost končno priznala delo sociale. To je področje, o katerem javno zelo neradi govorimo, ker je vedno povezano z neko problematiko, ker je povezano z denarjem, v družbi pa še vedno velja, da o grdih stvareh, kot je denimo nasilje, neradi govorimo, ampak raje malce privzdignemo preprogo in vse skupaj pometemo podno. S

tem priznanjem je socialno delo na Gorenjskem dobilo svoje priznanje, je pa tudi sporočilo otrokom in mladim in odraslim, ki so žrtve katere koli oblike nasilja, da se to delo prizna in da je o tem treba govoriti. Moja služba je po eni strani prečudovita, po drugi pa zelo nehvaležna, ker si vedno izpostavljen težkim situacijam, pogosto pa si tudi nemočen pri reševanju problemov."

Veljate za kritično občinsko svetnico. Vam takšno držo narekuje položaj v opoziciji ali kaj drugega?

"Dokler me v stranki Glas žensk Slovenije niso povabili k sodelovanju, se nisem ukvarjala s politiko. Sicer pa menim, da ni pomembno, ali je svetnik v poziciji ali opoziciji, pač pa, če se mi nekaj ne zdi prav, to povem. Prav je, da to povem na občinskem svetu in da tam stvari tudi razčistimo in uredimo. Ko pa zapustim meje občine Škofja Loka, je zame to najlepše mesto in najboljše občina. Mislim, da je treba stvari urejati doma in ne zunaj občine, kjer bi tarnali nad tem, kako se v občini ne moremo nečesa zmeniti. Občino jemljem kot družino, tam stvari razčistujemo v korist družinskih članov, v občini pa v korist prebivalcev. Moje mnenje je, da v občini pozabljamo na ljudi. Občina pa je ravno zaradi potreb in kvalitete življenja ljudi. Kaj nam pomaga, če bomo vse uredili, ljudje pa bodo nezadovoljni in nesrečni. Zaradi tega sem morda kritična, predvsem pa sem zelo direktna, kar večini ne odgovarja. Tudi ko meni kdo kaj ostrega reče, je to alarm, da začnem razmišljati o sebi. To pa je tudi namen, naše poslanstvo je, da si odkrito povemo, kaj je narobe in skupaj potem poiščemo rešitev."

Kateri so po vašem mnenju največji problemi občine?

"Kot rečeno, je največji problem, da smo pozabili na ljudi. Ne želim se dotikati bolečih tem, kot je denimo Poljanska obvoznica, a moje laično mnenje je, da je ta problem ustvarila politika. Podpiram pa potrebo, da je treba pri tem upoštevati voljo krajanov. Problem je tudi ureditev dveh mladinskih centrov, v Frankovem in Podlubniku. Župan je v zvezi z mladinskim centrom spet dal nenavadno izjavo: "Trenutno projekt vodi odbor za mladinsko dejavnost, ki še ni našel primerne rešitve, čeprav je občinska uprava že predstavila koncept delovanja." Toda

Zorica Škorc dela kot vodja Kriznega centra za otroke in mladostnike Kresnička v Lescah in vodja Interventne službe za celo Gorenjsko, kjer je pomemben njen strokovni prispevek pri nudenju pomoči otrokom in mladostnikom v primeru ogroženosti, nasilja, zlorab ter pri organizaciji služb, ki zagotavljajo to pomoč. "Če rešimo enega samega otroka, to pomeni, da smo rešili štiri ljudi, kolikor v povprečju šteje slovenska družina," meni Škorčeva. "Otroka ali mladostnika, ki poišče našo pomoč, opolnomočimo, poleg tega pa delamo tudi s starši in omogočimo, da se otrok vrne v zdravo družino. Ni lepšega, ko čez nekaj tednov odidejo zadovoljni iz kriznega centra. Lani je bilo 70 odstotkov uspešnih primerov (vrnitev otroka v družino). Tudi potem še leto dni v post-bivalni skrbi spremljamo otroka in družino, stika z njimi pa nikoli povsem ne prekinemo. I FOTO: TINA DOKL

občinska uprava tega v resnici ni naredila. Tako bom na občinskem svetu spet kritična. Občina sicer podpira mladinsko dejavnost s financiranjem delovanja študentov. Ti v Škofji Loki lepo delajo, prav je, da jih podpiramo, toda vmes je še ena generacija do 18. leta, za katero je treba poskrbeti. Velik problem je zame stanovanjska politika, kjer nisimo nič naredili. Zadnji razpis za potrebe po stanovanjih smo imeli leta 2002 in takrat smo podelili nekaj stanovanj. Potrebe po stanovanjih pa so se od tedaj podvojile. V Virmašah z gradnjo stanovanjskih stolpičev še vedno ni nič. Po zagotovitvi župana in direktorja občinske uprave bi morali biti dograjeni do leta 2005/6. Stanovanjski program imamo, je kar dober, v srednjeročnem načrtu je napisano, da bomo od leta 2005 do 2009 vsako leto za gradnjo in nakup stanovanj namenili 175 tisoč evrov in 83 tisoč za vzdrževanje, zneski pa se povečujejo za delež inflacije. Leta 2003 smo imeli v lasti 214 stanovanj, podatka, koliko jih imamo sedaj, ni mogoče dobiti. Leta 2002 smo kupili 16 stanovanj, koliko smo jih po tem, ni mogoče ugotoviti. Zame je pereč problem, kolikšna je višina priznanih sredstev iz splošnega financiranja in koliko tega je namensko porabljeno za gradnjo stanovanj. Kaj se dogaja z občin-

skim stanovanjskim skladom? Leta 2006 je bila izvedena anketa o potrebah po najemnih stanovanjih, ni pa rezultata, kakšne so te potrebe. Ali kako je deloval svet za varstvo najemnikov, skratka neodgovorjenih vprašanj na tem področju je veliko."

Aktivni ste tudi pri postavljanju vprašanj in dajanju pobud ...

"Kot svetnica vedno postavljam vprašanja, ki jih dobim od ljudi. Med perečimi problemi naj omenim onesnaženje zraka na Trati in postavljen telekomunikacijski oddajnik na gasilskem domu. Zaradi tisto malo denarja, ki ga dobijo gasilci, se mi zdi nesmiselno izpostaviti ljudi škodljivemu valovanju. V zvezi z onesnaženjem zraka pa smo se povezali z agencijo za okolje, ki je na Trati postavila mobilno merilno postajo. Pravih rezultatov meritev pa nisimo dobili. Znanstvenih tabel, ki si jih ne znamo razlagati, ne potrebujemo, zanima nas le, kakšni so vplivi na naše zdravje in kdaj bomo lahko na Trati dihal čist zrak. Nikoli tudi nisimo dobili odgovora, kakšen bo vpliv podjetja, ki bi na območju predilnice odlagalo radioaktivne odpadke, ali kakšen bo vpliv podjetja Filc v novi industrijski coni. Ne nasprotujemo industriji, da, naj se razvija, mora pa biti urejena v dobrobit vseh."

Nagrajeni prostovoljci

Župan Igor Draksler je posebno priznanje podelil prostovoljcem Škofjeloškega pasijona.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

"Priznanje je namenjeno vsem pasijonskim prostovoljcem, izjemnim ljudem, ki presegajo današnje materialistično dojetje sveta, ampak sebe duhovno bogatijo," je prepričan režiser pasijona **Borut Gartner**, ki je skupaj z organizacijskim vodjem Tomažem Paulusom prejel županovo priznanje. "Ko sva s Tomažem v Sokolski dvorani sprejemala priznanje, so ljudje v dvorani dolgo in glasno ploskali! To so nepopisni trenutki sreče in ponosa," je dejal Borut Gartner. "Županovo priznanje nam sporoča, da je bilo naše delo opaženo in to je dovolj! Naša največja nagrada pa je, da nam je bila izvedba pasijona zaupana, da smo imeli lepo vreme, da smo imeli ogromno ljudske podpore in krašen obisk predstav!"

Gartner še dodaja, da bodo županovo priznanje skupaj s pasijonsko romarsko palico predali Kapucinskemu samostanu v Škofji Loki, kjer naj bosta v trajen spomin na Škofjeloški pasijon 2009. Z letošnjim pasijonom pa so dali tudi dobrodelni zgled, saj so zbrali nekaj tisoč evrov in jih poslali slovenskemu misijonarju Petru Opeki na Madagaskar.

Borut Gartner pravi: "Naj se v imenu vseh ljubiteljskih ljudskih igralcev, vodij igralških skupin, vodij konjeniških skupin, pasijonskih romarjev, prostovoljcev in ljubiteljskih strokovnih mojstrov, zahvalim županu Igorju Drakslerju za izročeno priznanje. Lepo je, da je v sebi zbral pogum in se na tak način zahvalil vsem prostovoljcem! S to potezo je v mojih očeh zažarel, kot razumen človek. Upamo, da smo dostojno opravili zaupano nam delo!"

Župan Igor Draksler izroča plaketo občine Škofja Loka Borutu Gartnerju in Tomažu Paulusu. I FOTO: TINA DOKL

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

RADI GREMO V PREŠERNOVO GLEDALIŠČE. KAJ PA VI?

VPIŠITE ABONMA - od 7. do 19. septembra 2009!
www.pgk.si
telefon 04 20 10 200

REDNI ABONMA:
N. V. Gogolj REVIZOR
V. Möderndorfer LEP DAN ZA UMRET
T. Williams STEKLENA MENAŽERIJA
I. Cankar H LAPCI
D. Jovanović ZNAMKE, NAKAR ŠE EMILIJA (Gledališče Koper)

in še več v SUPERABONMAJSKI ponudbi:
H. Müller MACBETH AFTER SHAKESPEARE (Miniteater & CD Ljubljana)
P. Ripley VINCENT RIVER (Gledališči GLEJ & ŠKUC)
B. Završan SOLISTIKA (Društvo Familija & MGL)
D. Muck - J. Ivanušič BOŽIČNI VEČER (Gledališče Koper)

REPORTAŽA

ANKETA

V Belgiji, ki ima okoli deset milijonov prebivalcev, živi kar nekaj Slovencev in deluje več slovenskih društev in organizacij. Obiskovalce slovenskega piknika v Maasmechelnu smo povprašali, kako se življenje v Belgiji razlikuje od življenja v Sloveniji.

Tilka Kolar: "Šli smo po svetu, tudi mi imamo možnosti, da se selimo. Slovenijo zelo pogrešam. Najraje bi bila tam, kjer je družina, saj je tam moj dom."

Jože Kidrič: "V Belgiji sem od leta 1950; ker je Slovenija samostojna, so stvari drugačne kot prej. Zdaj bi se morda vrnil, ker se je Slovenija osamosvojila."

Ani Klemenčič: "V Belgiji sem od leta 1963. Je dobro. V Sloveniji pa je bolje, saj sem tam rojena. Tam imam družino, ki jo zelo pogrešam."

Dominik Vidmar: "V Belgijo sem prišel leta 1977, tu mi je všeč, tu sem ostal. Slovenijo pogrešam, tja grem nekajkrat na leto."

Maasmechelen je postal slovenski

Letos mineva deset let, odkar sta pobratena belgijsko mesto Maasmechelen in Škofja Loka. Prijateljstvo med županoma in ljudmi traja dlje, mnogo dlje.

KRISTINA DŽELILOVIČ

Praznovanje 10. obletnice pobratena mest je bilo tokrat v Maasmechelnu, mestu, ki je izredno dobro poznano po rudarstvu. Tja se je v začetku septembra odpravila delegacija iz Škofje Loke, v kateri so bili škofjeloški filatelisti, Mestni pihalni orkester Škofja Loka, strelci in lokostrelci, Folklorna skupina Škofja Loka, Otroci ritmov, pa tudi predstavniki občine z županom Igorjem Drakslerjem.

Ob prihodu v rudarsko mesto so glasbeniki Mestnega pihalnega orkestra s koračnicami navdušili starejše v tamkajšnjem domu ostarelih. Tako so Škofjeločani že s prvim vtisom oznanili, da bo to zabaven, glasben, kulturn, predvsem pa zanimiv obisk iz Slovenije. Potrudili so se tudi Belgijci, natančneje Komisija za pobratene, na čelu katere je **Jef Albrechts**. Gostom so omogočili ogled mesta Antwerpen, znanega po svoji diamantni industriji, po enem najstarejših živalskih vrtov in enem izmed največjih pristanišč na svetu. Ogleдали so si tudi belgijsko in evropsko prestolnico Bruselj. Poleg Belgije so lahko Ločani okusili še delčke nizozemske kulture, saj so jih organizatorji popeljali po mestecu Maastricht, ki je poznano po nakupovalnem in rekreacijskem turizmu. Ogleдали so si še Genk, eno najpomembnejših mest v flamskem delu Belgije. Sobotni dan je bil rezerviran za slovensko kulturo. Tako so se po ulicah Maaseika, mesta v neposredni bližini Maasmechela, sprehodili godbeniki Mestnega pihalnega orkestra Škofja Loka, ki so iz svojih inštrumentov izvabljali koračnice, sledili pa so jim predstavniki lokalnih pihalnih orkestrrov. V parado so se vključili tudi plesalci škofjeloške folklorne skupine v slovenskih narodnih nošah.

V Maaseiku so svoje znanje pokazali tudi strelci iz Škofje Loke, ki so marsikoga pozvali, naj se preizkusi v streljanju z lokom in obarvanimi pušicami. Piknika se je med drugim udeležil tudi maasmechelnski župan **Georges Lenssen**, ki je nad Slovenijo in Škofjo Loko preprosto navdušen, sodelovanje med mestoma je označil za nekaj izjemno uspešnega. "Ne vem, kakšno je sodelovanje držav na

nacionalni ravni, ampak sodelovanje na področju pobratena pomeni prijateljstvo, ki v tem primeru traja že nekaj več kot deset let. Mislim, da so Belgijci navdušeni nad Slovenci, meni osebno pa je najbolj všeč slovenska hrana. Všeč mi je, ker v Sloveniji jedo veliko mesa, saj ga sam naravnosti obožujem," je še povedal Lenssen. Ločane so po paradi in pikniku peljali tudi na ogled džamije, opazovali so lahko tudi tamkajšnjega islamskega duhovnika pri molitvi. Konec tedna sta v Maasmechelnu župan Georges Lenssen in župan Škofje Loke Igor Draksler podpisala in s tem obnovila listino o pobratenu obeh mest. Na proslavi je bila navzoča tudi slovenska veleposlanica **Anita Pipan**, ki je obojim izrekli iskrene čestitke ob obletnici pobratena, nekaj besed je navzočim namenila tudi v belgijskem jeziku. Organizatorji so s slikami in besedilom pokazali kronologijo sodelovanja med mestoma. Tokrat so nastopili pevci Kulturnega in pevskega društva Slomšek, ki deluje v Belgiji že vrsto let, in člani Mesnega pihalnega orkestra, za plesno popestritev so znova poskrbeli škofjeloški folkloristi, ki so se pomešali med ljudi in zaplesali z obiskovalci. Med izletom v bruseljski evropski parlament, na katerega smo se odpravili predstavniki medijev, je marsikaj zanimivega o pobratenu mest povedal tudi slovenski poslanec v Evropskem parlamentu **Lojze Peterle**. "Mislim, da je to zelo dobro; taka pobratena sem vedno podpiral in po tej poti srečal veliko prijateljev." Pobratena tako potekajo ne le med mesti, ampak tudi med društvi, župnijami, organizacijami

Delegacija iz Škofje Loke je že prvi dan navdušila Maasmechelen in njegove prebivalce.

in ljudmi nasploh. Kljub temu Peterle meni, da je na tem področju še veliko neizkoriščenih možnosti, in da se da še veliko napraviti. "Mislim, da bi lahko veliko naredili tudi lovci, saj je Slovenija izredno zanimiva za tukajšnje lovce. Tudi piloti so se zanimali za letenje v Slovenijo, saj tukaj nimajo visokih hribov. Mislim, da je na tem področju še veliko možnosti, so pa tukajšnji ljudje zanesljivi, držijo besedo," je še povedal Peterle. **Andreja Megušar**, občinska predstavnica in koordinatorka gostovanja v Belgiji, je o pobratenu dejala: "Široko zastavljeno prijateljstvo je ob 10-letnici dobilo realnejšo podobo. Pristni prijateljski stiki so pripeljali do podpisa Listine o nadaljnjem sodelovanju, saj prav pobratene omogoča uporabno ogrodje, v okviru katerega se krepijo odnosi med partnerskimi mesti. Čeprav to ni edini kanal za sodelovanje, je njegova prednost v kombinaciji prijateljskih stikov z različnimi oblikami izmenjav."

Gostovanje je škofjeloška delegacija zaključila z ude-

ležitvijo na vseslovenskem pikniku, ki ga kot vsako leto organizira Kulturno in pevsko društvo Slomšek. Tam so za zabavo in slovensko glasbo poskrbeli glasbeniki skupine Starman, ko pa se je približal večer in s tem čas odhoda, so v marsikaterih očeh zasijale solze. Tako se je škofjeloška delegacija odpravila domov, vendar je po besedah številnih to šele začetek sodelovanja med mestoma.

Župan Škofje Loke Igor Draksler in župan Maasmechela Georges Lenssen sta obnovila in podpisala listino o pobratenu.

Tudi v Maaseiku so Slovenci domačine prijetno presenetili; na pikniku sta bila tudi Jef Albrechts in Igor Draksler.

REPORTAŽA

Ohranjajo slovensko besedo

V belgijskem Maasmechelnu deluje slovensko kulturno in pevsko društvo Anton Martin Slomšek. V pogovoru s predsednikom Stanetom Revinškom smo izvedeli podrobnosti o njegovem delovanju.

KRISTINA DŽELILOVIĆ

Leta 1925 so iz Slovenije s trebuhom za kruhom v Belgijo prišli stari starši Slovencev, ki delujejo v društvu Anton Martin Slomšek. Že leta 1927 so ustanovili jugoslovansko kulturno in podporno društvo, v katerem so delovali pevci, dramska skupina, slovenska šola in številne druge dejavnosti. Po II. svetovni vojni so se stvari spremenile, zato so se predstavniki društva odločili, da ustanovijo slovensko društvo.

Zakaj so ustanovili društvo? "Predvsem zato, ker so se čutili bolj Slovence kot Jugoslovane. Na pobudo takratnega župnika Vinka Žaklja je tako nastala naše Slovensko kulturno pevsko društvo Anton Martin Slomšek," je pojasnil Stane Revinšek. "Naš poglobitveni cilj je bil ohraniti vse tisto, kar smo podedovali od naših prednikov, torej našo pesem, našo besedo in tudi naše običaje. Društvo je bilo namenjeno našim Slovincem, predvsem pa stikom s

Slovenci po vsem svetu," je še povedal Revinšek.

"Pomembna prelomnica društva je bila ustanovitev pevskega zbora. Imeli smo tudi slovensko šolo za otroke, od leta 1960 pa se je v društvo vključila tudi mladina; tako smo imeli nekaj folkloristov, ki so veliko plesali na različnih nastopih. Želi smo uspehe, pa ne le v Belgiji, ampak tudi v Sloveniji," o spremembah v društvu, ki je uradno postalo slovensko leta 1975, pripoveduje predsednik. "Od leta 1983 smo na vsake štiri leta vsaj enkrat obiskali Slovenijo, tam prepevali in nastopali. Od takrat smo bili zelo aktivni, pri tem pa so nam pomagali tudi naši folkloristi. Na žalost je naša folklorna skupina razpadla, saj so člani odrasli, se zaposlili ali dobili družine, nekateri so tudi odpotovali. Na hitro smo zgubili mlade predstavnike. Zdaj v društvu deluje večinoma pevski zbor, vsako leto pa organiziramo številne prireditve."

Društvo Slomšek poleg številnih prireditev letos oktobra organizira vseslovenski dan, to-

krat že 49. po vrsti. Vsako leto pripravijo tudi božično praznovanje, veliko nastopajo, obiskujejo tuja in domača mesta.

"Pevci pojemo pretežno slovenske pesmi, tu in tam tudi kakšno ukrajinsko. Zbor sestavlja 26 pevcev, nekateri izmed njih pa naredijo tudi po tisoč kilometrov, da se lahko udeležijo vaj. Sedež društva je sicer v Maasmechelnu, pevci pa prihajajo iz vseh koncev Belgije. Naš dirigent je iz Antwerpna, imamo tudi nekaj pevcev iz Valonije, Genka in drugih mest," pojasnjuje Revinšek.

Kako slovensko društvo sprejemajo Belgijci? Stane Revinšek pravi, da zelo dobro: "Sodelujemo na številnih prireditvah in akademskih večerih. Smo edini zbor, ki lahko različne pesmi poje od šest do osem glasno. Belgijci nimajo takšnega načina petja, zato je bilo to za njih nekaj novega. Sem smo prinesli slovensko kulturno zavest. Letos se bomo znova udeležili pevskega tekmovanja v Maasmechelnu, na katerem sodelujejo najboljši zbori iz vsega sve-

ta. Tudi mi smo pomagali pri organizaciji te prireditve, saj smo gostitelji slovenskih pevske skupin.

Člani društva so večinoma Slovenci, dva sta Belgijca, pet pevcev pa je belgijskega rodu, poročenih s Slovenci. Društvo Anton Martin Slomšek Slovenijo obišče vsake dve ali tri leta. Leta 1989 so se odpravili na turnejo v Škofjo Loko, kasneje pa tudi v Logatec in na Vrhniko. "Takrat smo spletili prve vezi s Slovenci, pri tem je pomagala tudi spodbuda Lojzeta Peterleta," je še povedal Revinšek. Svoje pevsko znanje so pevci Kulturnega in pevskega društva pokazali tudi Slovincem, in sicer septembra, ko so Ločani gostovali v Maasmechelnu. "Vesel sem, da je Škofja Loka pobratena z nami," je veselo pripomnil predsednik društva Revinšek. Predstavniki društva Slomšek, ki so nastopili tudi na prireditvi ob 10-letnici pobratenja med Maasmechelnom in Škofjo Loko, so nad slednjo navdušeni in veselijo se že vnovičnega obiska.

Stane Revinšek

Pevci slovenskega društva Anton Martin Slomšek

Vrhunski solarni sistem DeDietrich TRIO

V skladu z najsodobnejšimi načeli o učinkoviti rabi energije in zmanjšanju porabe fosilnih goriv De Dietrich posveča veliko pozornosti razvoju vrhunskih in edinstvenih izdelkov.

Glavne lastnosti grelnika TRIO so: 250- ali 350-litrska notranjost, zaščiten z emajlom, in trije spiralni toplotni prenosniki, ki skrbijo za segrevanje sanitarne vode - in sicer: dva za priključek na sprejemnike sončne energije in eden za priključek na kurilno napravo, kar v skupnem imenovalcu pomeni do 20 odstotkov boljše izrabo solarne energije kot pri navadnih solarnih grelnikih.

Za usklajevanje takšnega delovanja skrbi vgrajen solarni regulator Diemasol B, ki preko svojih tipal uravnava delovanje solarnega kroga. Naprava vključuje naslednje funkcije:

- solarni krog je v pogonu takrat, ko je temperatura kolektorjev najmanj 30 stopinj Celzija in je hkrati za najmanj 10 stopinj Celzija višja od temperature tople vode v grelniku,
- v začetni fazi delovanja krmili črpalko tako, da le-ta 3

minute deluje z maksimalno močjo - faza odzračevanja,
- regulacija dinamično krmili črpalko, tako da vzdržuje želeno temp. v grelniku,
- ko je dosežena maks. temp. v grelniku, se črpalka izklopi,
- v primeru, da kolektorji dosežejo temperatura 120 stopinj Celzija, se začne faza varovanja le-teh in črpalka se vklaplja za toliko časa, da se temp. kolektorjev zniža za 5 stopinj Celzija.

■ funkcija "nočnega ohlajanja" Idealen je za uporabo v enodružinskih hišah in nanj lahko priključimo od 4 do 6 kvadratnih metrov kolektorjev ter vse vrste ogrevalnih naprav.

Več informacij o solarnih sistemih De Dietrich lahko dobite na naši spletni strani www.veto.si ali na telefonski številki 01/580-91-00.

Damir Žeželj, inž. str.

De Dietrich

Akcijska ponudba solarnih paketov od 1995 € 1.795 € dalje (brez ddv)

-10%

Inisol EASYLIFE

Sončna energija dostopna kot še nikoli

- >> Prihranek energije
- >> Brez emisij CO₂
- >> Zagotovljeno udobje

ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:

Veto Veletrogovina d.o.o.

Brnčičeva 25 | 1231 Ljubljana - Črnuče

T: +386 (0) 1 580 91 14 | F: +386 (0) 1 580 91 13

E: info@veto.si | www.veto.si

KULTURA

Pasijon v letu zdaj

V Škofji Loki bo v času med 11. in 25. septembrom potekal večmedijski projekt Pasijon verzija 2.0. Avtor besedila in režiser Jakob Dermota predstavlja sodobni pogled na Škofjeloški pasijon.

IGOR KAVČIČ

"Gre za sodobno besedilo in ne nekakšen "antipasijon", pravi avtor besedila in režiser večmedijskega projekta, študent sociologije in zgodovine Jakob Dermota: "Zanimalo me je, kaj lahko potegnem iz osnovne tekstualne predloge in uporabim za sodobni čas. Moje besedilo ima vse elemente Romualdovega Škofjeloškega pasijona, a se v njem predvsem "vračam" v sodobnost." Angeli na primer ne pridigajo in zapovedujejo, v Pasijonu verzija 2.0 so angeli varuhi policaji. Projekt poteka v produkciji Zavoda O, podprla ga je občina Škofja Loka in Ministrstvo za kulturo, saj bo novi pasijon potekal v okviru Dnevov kulturne dediščine.

Že od petka naprej pa do 20. septembra bo na Mestnem trgu na 13 panojih na ogled razstava slik, prav tako

bo do 30. septembra v Multimedijem centru Pulsar potekal virtualni del razstave. Od 18. do 24. septembra bodo na spodnji klanec na poti proti gradu pogrnili rdečo preprogo, med 21. in 25. septembrom pa bodo na poti proti gradu virtualne kapelice z monitorji, 23. septembra se jim bo za vhodom na grad pridružilo še osem kontejnerjev za smeti. Vsi ti dogodki bodo povabilo in oglaševanje osrednjega dogodka, predstave Pasijon verzija 2.0, ki bo v atriju Škofjeloškega gradu premierno uprizorjena 24. septembra ob 20. uri in ponovljena naslednji dan ob isti uri. Obakrat bo predstavi sledil še plesni dogodek s skupino XS plesnega društva Qulenum, v grajskem vrtu. Tokrat ne bo Pasijon šel mimo ljudi, ampak bodo oni hodili za njim. Sodeluje več kot 50 mladih, od tega je 20 igralcev.

Pasijon verzija 2.0 je "v delu" že več kot mesec dni.

LocaMusica navdušila Ločane

A ne samo Ločane, tudi mlade glasbenike, ki so teden dni izpopolnjevali svoje znanje pri priznanih profesorjih Ani Kavčič Pucihar (flavta), Tatjani Ognjanovič (klavir), Arminu Sešku (violina), Mateju Zupanu (flavta) in Igorju Mitroviću (violončelo). Že 5. mednarodna poletna glasbena šola LocaMusica, na kateri je muziciralo 47 mladih glasbenic in glasbenikov iz Slovenije in Avstrije, je ponudila nekaj odlično obiskanih koncertov. Nastopi profesorjev in učencev so v Sokolskem domu in Cerkvi Marijinega oznanjenja v Crngrobu vselej minili pred polnim avditorijem ob bogatih aplavzih mladim talentiranim umetnikom in njihovim mentorjem. Na zaključnem koncertu so med desetimi nominiranci izbrali dve nagrajenki za nagrado LocaMusica 2009 v višini 400 evrov. To sta Zala Vidic (violončelo) in Neža Klinar (violina). Ob zadovoljstvu umetniškega vodja šole Blaža Puciharja, sta mladi glasbenici nagradi prejeli iz rok župana občine Škofja Loka Igorja Drakslerja (na fotografiji). I. K.

Uprizarjali so jim valove

Grudnove Šmikle so konec avgusta zmagale na svojem prvem mednarodnem zborovskem tekmovanju na Ohridu. Pogovarjal sem se z zborovodkinjo Marjeto Naglič.

IGOR KAVČIČ

Kako so Makedonci izgovarjali Grudnove Šmikle?

"Odkar obstajamo, je problem z besedo Šmikle, saj smo bile že marsikaj, od šmrkel do šminkel. Tudi za Makedonce smo bile najprej Šminkle, no za drugi nastop pa so nas že najavili pravilno Grudnove Šmikle."

Razmišljal sem, kateri znameniti Železnikar je ta Gruđen, ki ima tako dobre pevke. Mogoče pa imate "grudnove" kakšno povezavo z decembrom?

"Zadnjič sem nekje rekla, da sem dobila zelo lepo darilo za Miklavža, ko smo 6. decembra 2002 začele delovati Grudnove Šmikle. Takrat smo imele prvo vajo. Potem je naša Jera skovala ime. Gruđen je torej staro ime za december, Šmikle pa je skovanka iz besed sveti Miklavž, torej šent Miklavž. Ker smo me punce, smo torej šent Miklavžke ali Šmikle."

Nobene povezave s kakšnim starim hišnim imenom v Železnikih, ni bilo nikoli nobenih pevk sester Šmikel?

"Ha, ha, ime je nastalo tako, kot sem povedala. Ko so punce rekly, da bi se tako imenovala, se mi je samo ime zdelo zvočno in hkrati sočno, pa tudi drugačno. Zdaj so v modi latinska imena, me pa smo rekly, pa naj bo drugače."

V imenu imate črko "š", ki ni ravno za tujino ...

"Smo pa v Evropi, kjer je enakopravnost vseh jezikov ..."

Rekli ste, da se je vse začelo pred sedmimi leti. Zbrala se je skupina deklet, ki je želela pevati in ...

"Tako nekako. To so bile pevke, ki so pri meni v šoli pele v osmem razredu zadnje leto njihovega šolanja, in sem jim enkrat rekla, če bodo imele še kakšno željo, bomo pa naredile zborček. In so vzele zares. Poklicale so me in tisti decembrski petek smo imeli prvo vajo. Na prvi vaji nas je bilo dvanajst.

Sicer sem v njih že v šoli videle potencial, a si nisem mislila, da bi iz tega naredili zbor. A zdelo se mi je, da je želja v njih samih tako močna, da je bila to, da prevzamem vodenje zbora, zame dolžnost, hkrati pa čast, da lahko nadaljujem tisto, kar smo zastavile v šoli. Prva leta se je zasedba sicer nekoliko menjala, ene so odhajale, druge so se priključile, mislim pa, da je bil pravi prelom v kratki zgodovini našega zbora leta 2007."

Kaj se je zgodilo pred dvema letoma?

Grudnove Šmikle: "G za Gorenjski glas." / FOTO: JANA JOČIČ

"Takrat smo naredili velik korak naprej. Vsa leta smo gradile, tako v kakovosti kot zahtevnosti repertoarja, prepevale smo več ali manj po vseh železnikarskih proslavah, dogodkih ..., takrat pa smo se odločile, da gremo naprej. Na dobrodelnem koncertu, kjer smo skupaj z drugimi zbori zbirale denar za poplavljenke Železnike, smo začutile pravo energijo, zasedba je bila idealna ..."

V vas je rasla želja po napredovanju in z njo tudi ambicije. Za začetek ste se odlično izkazale na območnem zborovskem srečanju ...

"Jaz delam tako. Vzamem skladbo, za katero se mi zdi, da smo ji kos, in vem, da smo že na takem nivoju, da jo lahko dobro izvedemo. S tem pevke napredujejo. Hkrati pa vedno stremim k temu, da v izvedbi poslušalcem prenese mo tisto, kar je čutil skladatelj, ko je skladbo pisal. Zbor je medij, ki skladateljevo doživeti predaja publikli. Pevske revije in sedaj tudi tekmovanja pač sodijo zraven. Še vedno pa vztrajam, da mora zbor dozoriti do določene mere, da se lahko loti določene glasbe."

Vaš prvotni repertoar, v katerem je bilo na začetku največ ljudskih pesmi, ste postopoma širile ...

Marjeta Naglič

"Zbor je treba najprej zgodovinsko "urediti", od renesanse naprej, potem pa poskrbeti, da imaš pravi zvok, primeren stilu glasbe, ki jo izvajaš. Danes izvajamo zelo raznolik repertoar. Glasba je univerzalen jezik in ne glede na to, katero zvrst vzameš, ta v sebi vedno nosi sporočilo. In ker ima sporočilo, je naša naloga, da ga čim boljše prenesemo naprej. Ne glede na to, ali gre za odlično pop priredbo, ljudsko pesem, sakralno glasbo ali pa sodobno avtorsko skladbo."

Na Ohridu ste se prvič v svoji zgodovini udeležile tudi mednarodnega zborovskega tekmovanja. Dokazati se tudi v tujini?

"Odločile smo se zato, ker smo se čutile dovolj zrele za kaj takega. In nekako nam je tudi uspelo zbrati denar. Pomagalo nam je nekaj lokalnih firm in posameznikov, kot so Alples, Domel, Niko, Transles, Avtoprevoznništvo Rant, Iztok Šturm, Sašo Benedik, zahvala pa gre tudi vsem obiskovalcem naših koncertov, ki s svojim prispevkom pripomorejo k delovanju našega zbora. Svoje dodajata tudi vodstvo in kolektiv OŠ Železniki. Tako smo šle na Ohrid. Dobro je za zbor, da se udeležimo kakšnega tekmovanja in da je hkrati nekaj dni skupaj, da

se najde prava energija med pevci. Jaz sem najprej rekla, da gremo tja dol iskat svojo slovansko dušo."

Domov ste prinesle nagrado Grand Prix in v zgodovino ste se zapisale kot najboljši zbor festivala v celoti ...

"Letos je v tekmovalnem programu od 40 nastopajočih zborov bilo 28. Me smo sodile v kategorijo zborov, s pevkami med 20 in 25 leti. Nastopili so zbori iz držav bivše Jugoslavije, Romunije, Bolgarije, Madžarske, Poljske, Češke, Norveške, Danske, več kot 1600 pevk in pevcev. Nam se je uspelo uvrstiti med najboljših osem, kjer smo v sedemminutnem programu z Lebičem in priredbo ljudske Ambroža Čopija navdušile žirijo in dvorano."

In doživete edinstven občutek razglasitve najboljših?

"Po nastopu sem rekla, briga me, kaj bo, saj nas je navdušenje publike prepričalo, da smo bile res dobre. Ljudje, ki so sedeli v prvih vrstah, so uprizorili valove kot na nogometnih tekmah. Tega še nisem videla. To, da smo šle po vsakem nastopu srečne z odra, je bil najboljši občutek za nas."

Aha, potem pa ste le še pospravile nagrado ...

"Dobesedno, nagrada je bila pika na i, vse ostalo smo dobile že na posameznih nastopih."

Kje boste nadaljevale to jesen, do Miklavža je še slabe tri mesece?

"Akcija naprej. Najprej imamo v začetku meseca koncert v Kristalni dvorani, v novembru nastopamo skupaj s še tremi ženskimi zbori, izvajale pa bomo skladbe Felixa Mendelssohna. Seveda pa bomo še naprej iskale in izvajale skladbe sodobnih slovenskih ustvarjalcev, hkrati pa bomo posegali po klasični zborovski zakladnici ter ljudskih pesmih."

ZANIMIVOSTI

Ogledajo si mesto in odidejo

Avgusta je Škofjo Loko in okolico obiskalo skoraj enako število turistov kot avgusta lani. Prej je gospodarska kriza dodobra oklestila obisk.

BOŠTJAN BOGATAJ

Škofja Loka - "Še junija in julija smo v Turistično informativnem centru Škofja Loka beležili za petino slabši obisk kot lani, avgusta pa je bilo število že na enaki ravni kot v enakem obdobju lani," pojasnjuje Andreja Križnar, direktorica Lokalne turistične organizacije Blegoš (LTO). Enako zagotavljajo ponudniki nočitev, ki tudi ob koncu leta ne bodo zadovoljni. Po sedanjih predvidevanjih bo zasedenost od 20 do 30 odstotkov nižja kot leto prej.

V Škofji Loki in okolici še vedno prevladujejo enodnevni obiskovalci oziroma turisti, ki prespijo zgolj eno noč. "V poletnih mesecih smo zabeležili največ Italijanov in Francozov, omeniti je treba še Izraelce in Nemce," pravi Križnarjeva in ugotavlja: "Žal pa si večine le ogleda mesto in odide naprej v Ljubljano, Bled, Postojno, ... Le malo jih uspemo prepri-

čati, da ostanejo dlje." Razlogov za to je lahko več. Res je, da so poletni koncerti na Mestnem trgu poživali utrip Škofje Loke, po drugi strani pa namestitve za večje skupine turistov ni, da o 'kolektivnem dopustu' loških gostincev v začetku avgusta ne govorimo - zaužiti kosilo v tem času je ena največjih umetnosti preživetja dneva v turistični Škofji Loki. Tako v Škofji Loki, kako je v preostalih treh občinah na Škofjeloškem? "Občina Gorenja vas-Poljane ima zelo dobro vizijo razvoja turizma, zlasti pri dodatni ponudbi in trženju Rupnikove linije, letos je bila izdelana tudi karta občine, prihodnje leto naj bi izdali še turistični prospekt," pravi Andreja Križnar. Tudi za Selško dolino (občina Železniki) bi morali izdelati podoben promocijski material in, tako direktorica: "Bolj bi morali tržiti tudi ogleda fužinarsko-kovaške poti in oživiti prikaze kova-

Andreja Križnar

nja, klekljanja in obdelave skrila."

Z Občino Žiri ne LTO Blegoš ne preostali trije župani letos niso našli skupnega dogovora glede sofinanciranja turistične organizacije. "Za delovanje so denar založile preostale občine, upam pa, da se bodo prihodnje leto Žirovci vrnili. Pripravljamo zaokroženo turistično

ponudbo za vse območje, vendar brez denarja Žirov ne bo zraven," pravi sogovornica. Žirov ne bo niti pri 8. dnevih turizma na Loškem, ki bodo letos od 26. septembra do 3. oktobra. Tema letošnjega svetovnega dneva turizma (27. september) je Turizem - praznovanje raznovrstnosti. Prvi konec tedna si bodo obiskovalci lahko brezplačno ogledali bunkerje Rupnikove linije, se v nedeljo povzpeli s kolesom na Blegoš ali pa si brezplačno ogledati fužinarsko-kovaško pot v Železnikih. Pestro dogajanje bo tudi čez teden, v soboto, 3. oktobra, pa bo skoncentrirano na Mestni trg. Poleg tradicionalnih tržnic bo veliko dogajanja namenjenega otrokom, tu bo tudi razstava fotografij Škofjeloškega pasijona, nastop otroških folklornih skupin, predstava Eve Škofic Maurer, na ta dan bo tudi Loški muzej odprl vrata za simbolično ceno en evro, ...

Ustvarjali so z glino

Prosvetno društvo Sotočje je avgusta pripravilo delavnice v oblikovanju glin. K sodelovanju so povabili **Marijo Bizjak** iz Čirč, ki jo Škofjeločani poznajo po njenem križevem potu v glini, razstavljenem ob Škofjeloškem pasijonu. Odziv na delavnice je bil tolikšen, da so jo raztegnili kar na dva dneva. Prvi dan se je udeležilo dvanajst otrok, starih od 5 do 19 let. Gospa Marija je najprej pokazala, kako gnetemo glino in osnovne veščine oblikovanja, nato je otrokom razdelila glino in začelo se je ustvarjanje. Prvi dan so se otroci odločili za izdelavo jaslic, živali, košarice s sadjem in oreščki, cvetličnih in drugih okraskov na različne podlage. "Otroci so bili zelo zavzeti za delo in so naredili zelo lepe in domiselne izdelke, prav neverjetno za njihovo starost. Po dveh urah dela smo imeli prosto za malico, žoganje, guganje in druge igre, nato so spet sedli k mizi z glino. Taki ustvarjalnosti je pripomoglo tudi okolje v Hrašah, kjer ima gospa Marija Bizjak vikend in ogromno prostora, da so se lahko otroci lahko razgibali in nadihali svežega zraka. Delali so v senci pod drevsom. Na koncu kar niso hoteli iti domov," je povedala **Jožica Žnidaršič** iz društva Sotočje. Naslednjega dne se je delavnice udeležilo trinajst otrok (od tega štirje fantje), stari od 7 do 15 let. Konec septembra bodo ob dnevih škofjeloškega turizma izdelke razstavili, obenem pa bodo na stojnicah spet priredili delavnice. **D. Z.**

Otroci so z Marijo Bizjak ustvarjali glinene izdelke.

Otroci potrebujejo celostno vzgojo

Otroci so najdragocenejši del človeške družbe in njena prihodnost. S to zavestjo so v Škofji Loki pred šestimi leti (2003) odprli vrata zasebnega vrtca Sončni žarek.

Vsako leto se je v majhni hiši v Stari Loki 63 zbirala vse večja družina in počasi napolnila prostore in srca vzgojnega osebja. Otroci so nas bogatili z veseljem, smehom, jokom in otroško radostjo, pravi ravnateljica **Slavi Snoj**.

Koliko skupin in osebja ste imeli v vrtcu na začetku?

"Prvo leto je bilo vpisanih 27 otrok drugega starostnega obdobja, z njimi pa so bile tri vzgojiteljice. Pot, ki smo jo prehodili od začetka do danes, je zahtevala določeno hrabrost, saj je število otrok ves čas naraščalo, zaradi česar je tudi vrtec moral spreminjati svojo prvotno obliko. Najprej smo imeli na razpolago le dve igralnici. Pred dvema letoma smo za potrebe vrtca dobili od župnije na razpolago športno dvorano, večnamenski prostor, v katerem imamo vsakodnevne telesne aktivnosti, večkrat pa se v njej srečujemo tudi s starši, dedki in babicami otrok. Do zadnjega kotička smo izkoristili vse dodatne prostore v telovadnici za različne kotičke (lutkovni, raziskovalni, knjižni, mehki, vodni ter likovni kotiček). Tudi dvorišče je potrebovalo manjšo adaptacijo. S povečanjem površine smo pridobili nove možnosti za rekreacijo in igro. Del dvorišča smo preuredili v vrt, kjer ima lahko vsaka skupina otrok svojo gredico, da razvijajo ljubezen do narave in zemlje."

Vrtec je zaseben. Kako je s koncesijo?

"Zasebni vrtci imajo možnost izbire med državnim programom in tem 100-odstotno koncesijo, lahko pa razvijajo lastno metodo in prejmejo le 85-odstotno koncesijo. Mi smo zasebni vrtec s slednjo, kar pomeni, da smo delno financirani iz občinskih sredstev (85

odstotkov tistega, kar bi pripadalo otroku, če bi bil v našem občinskem vrtcu). S finančnega vidika bi bilo bolje sprejeti javnoveljavni (državni) program, ki bi nas omejeval, da bi razvijali našo vzgojno metodo. Menimo, da ne smemo biti zadovoljni samo z doseženo stopnjo predšolske vzgoje in izobraževanja in mirno slediti uhojenim potem, saj obstaja neskončno veliko spoznanj na vsakem področju človekovih dejavnosti, s tem pa tudi v predšolski vzgoji."

Koliko potem plačujejo starši?

"Občina Škofja Loka ima skoraj isto ceno kot mi, razlika je 48 centov na otroka. Tudi pri nas je vsak drugi in naslednji otrok brezplačno. Finančni problem je v tem, da iz državnega proračuna ne dobimo nobenih sredstev za amortizacijo, stroške vzdrževanja, investicije, itn."

Po čem se razlikujete od drugih vrtcev?

"Iskreno povedano, mi nikoli nismo iskali razlik med našim in drugimi vrtci. Na druge vrtce ne gledamo kot na konkurenco, temveč si prizadevamo za skupno dobro. To pomeni, da ne vzgajamo zaradi človeških interesov, temveč želimo z dobrim delom in vzgojo dati svoj prispevek k lepši prihodnosti Škofje Loke, okolice in naše domovine. Konkretni primer takšnega prizadevanja se je zgodil v maju (2009), ko smo skupaj v okviru Tedna Evrope na pobudo občine sodelovali vrtci in osnovne šole iz našega kraja. Na področje vzgoje in izobraževanja pa vseeno vnašamo nekaj novega v slovenskem prostoru, to pa je "pedagogika skupnosti"."

Od kod izvira ta metoda?

"Pedagogika skupnosti predstavlja del družbenega gibanja za zedinjen svet, ki je po svojih ciljih, viziji, programu, razsežnostih ena najbolj vseobsežnih humaniziranih stvaritev človekove zavesti in duhovnosti našega časa. Razširjena je že po vsem svetu. Izvorno je gibanje za zedinjen svet versko gibanje fokolarov, ki ga je ustanovila Chiara Lubich na pogorišču Il. svetovne vojne, kot klic ljubezni tisočem žalujočih in trpečih. Vizija je vzgojiti človeka, ki mu drugi ne bo tujec, temveč brat, kajti temelj človekove biti je odnos: zagledati sebe v drugem, živeti se vanj, čeprav do pozabljanja sebe. Kot princip delovanja uporablja holistični pristop, ki uspešno deluje v pogojih dinamičnega delovanja sodobnega, v prihodnost zazrtega in vedno hitreje spreminjajočega se sveta. Sodobni človek danes stoji pred gomilo svetovnih problemov in izzivov, ki zahtevajo skupne rešitve in morajo biti sad skupnih naporov. Pa vendar se ta isti

človek vse bolj zapira v svoj mali svet in išče rešitve ter verjame v svoje lastne moči. To je čisto protislovje s človekovo izvorno notranjo potrebo in to je, da smo družbena bitja. Danes se potreba po skupnosti želi zamenjati z nekakšno umetno filozofijo, pogojeno z mnogimi čustvenimi in lahkomišelnimi oblikami, kot so televizijski spektakli, oglasi, veruje se, da je posameznik važnejši od skupnosti, da je ugodje važnejše od obveze. To so spremembe, ki bodo prav gotovo pustile posledice v nas samih kot tudi v novih generacijah. Pedagogika skupnosti pa se ne nanaša zgolj na vzgojo otrok, temveč tudi na odnose med sodelavci v vrtcu in vsemi, ki prihajajo v stik z njimi. Kolektiv želimo graditi na čvrstih odnosih, ki imajo svoje temelje v medsebojnem spoštovanju, zaupanju, solidarnosti, prosocialnosti ..."

Kaj ponujate kot katoliški vrtec?

"Že od vsega začetka si prizadevamo preskočiti okvire, v katere nas radi dajejo tisti, ki nam niso najbolj naklonjeni. Zmotno mnenje pa je povsem razumljivo, saj nas večina ne pozna in si kaj hitro lahko ustvarijo lastno sliko iz nevednosti. V središču naše vzgoje je, kot smo prej omenili, otrok. Otroku želimo dati celostno vzgojo, kar pomeni, da ga razvijamo v vseh dimenzijah: telesni, intelektualni in duhovni, zato so pomembne krščanske vrednote: ljubezen, sprejemanje različnosti, kultura dajanja, komunikacija ... To pomeni, da pri nas gre za konkretizacijo krščanskih vrednot in ne zgolj "tradicijo" in "obrede", kakor bi kdo lahko pomislil. Tudi svetopisemske zgodbe so otrokom zelo všeč. Že zelo majhni otroci razumejo, da osnovna človekova težnja ni v egoizmu, moči, materialnem bogastvu ipd., temveč težnja za smislom. Človek je svobodno in s tem odgovorno bitje. Vzgojno delovanje je usmerjeno v to, da mu pomagamo, da se bo te svobode zavedal in jo bo v življenju odgovorno uresničeval."

Sedaj odpirate novi vrtec. Povejte, koliko je sedaj otrok, skupin, zaposlenih?

"Trenutno je povsod po Sloveniji slišati o prostorskih stiskah v vrtcih. In res je tako. Ker je bilo v našem vrtcu iz meseca v mesec več povpraševanja po vpisu, smo se začeli pogovarjati, kaj naj storimo. Naš vrtec še vedno deluje v rdečih številkah in je bila selitev v nove prostore za nas nekaj nepredstavljivega. Dosedanje prostore pa smo že povsem izčrpali. Gospod župnik, dr. Alojz Snoj je bil pripravljen vrtcu odstopiti zgradbo Doma na Fari. S tem smo pridobili 4 igralnice in nekaj večnamenskih prostorov. Tako imamo sedaj 6 skupin, v katerih so 104 otroci. Zaposlenih pa je trenutno 18 oseb."

SOCIALA

MARTINJ VRH

Najstarejši udeleženci NOB na Gorenjskem

Na nedavnem tradicionalnem srečanju borcev, občanov in mladine na kmetiji na Puču v Martinju vrhu je nastala tudi fotografija najstarejših udeležencev NOB na Gorenjskem. Na sliki so (od leve proti desni): Janez Jan - Svoboda (92 let), Niko Kavčič (94 let), med njimi Miran Potrč, podpredsednik državnega zbora, Ivo Miklavčič (90 let), poleg Mirjam Jan Blažič, podžupanja občine Škofja Loka, v ozadju pa Blaž Kavčič, predsednik državnega sveta, in Niko Sedej, predsednik borčevske organizacije v Škofji Loki. D.Ž.

SV. LENART

Slovesno na Sv. Lenartu

Julija je tudi letos na Škofjeloško pripotovala delegacija A.N.P.I. (Državno združenje partizanov Italije) iz Gorice. Pobudnika vsakoletnega obiska vasov Sv. Lenart in Rovt sta krajevni borčevski organizaciji iz Ločnika (Lucinico) in Podgore (Piedimonte), namen pa počastitev spomina na padle italijanske partizane - garibaldince iz brigade Gramsci pred spominskimi obeležji NOB na Rovtu in Sv. Lenartu. V delegaciji so bili predsednik Goriške pokrajine Enrico Gherghet, nekdanji župan pobratene občine Sovodnje in velik prijatelj Škofje Loke Vito Primožič in predstavnik fare sv. Jurija Mučenika iz Ločnika. Goste sta sprejela predsednik območnega združenja borcev za vrednote NOB Škofja Loka Marko Vraničar, podžupanja občine Škofja Loka Mirjam Jan Blažič in predstavniki krajevne organizacije ZB na Sv. Lenartu. Gostje so se zahvalili gostiteljem za ohranjanje tradicionalnih vezi, za to, da zaslužena čast padlim za svobodo ne gre v pozabo, in za vzorno vzdrževanje spominskih obeležij. D. Ž.

Več je izrednih socialnih pomoči

S posledicami gospodarske krize smo se v pol leta že dodobra navadili živeti, meni Ivana Erman Košir, direktorica Centra za socialno delo Škofja Loka.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

"Sodeč po javno objavljenih anketah polovica ljudi ocenjuje, da ne živijo nič slabše, pol pa je takih, ki menijo, da jih je kriza prizadela. Del teh je svoje življenje že prilagodil novim okoliščinam, odpovedujejo se nekaterim dobrinam in racionalizirajo stroške. Najbolj socialno ranljivim pa tudi to ne pomaga. Med slednjimi je veliko brezposelnih. Za škofjeloško območje velja, da je bilo pred nastopom ekonomsko-socialne krize med 300 in 400 brezposelnimi, sedaj jih je okoli 1300. Glavnina brezposelnih trenutno še prejema nadomestila na zavodu za zaposlovanje in se še ne pojavljajo množično kot prosilci za socialne pomoči," razmišlja Ivana Erman Košir.

V obdobju od januarja do avgusta letos so na centru izplačali za 30 odstotkov več rednih socialnih pomoči. Te izplačujejo prejemnikom, ki imajo dohodke pod cenzusom. Zelo pa so narasle izredne socialne pomoči, namenjene prosiščem, ki so se znašli v trenutni socialni stiski. Povečale so se kar za 140 odstotkov, glavni val prosiščev

se je pojavil pred poletjem. Med prejemniki so tudi delavci LTH.

Od aprila naprej se intenzivno ukvarjajo z delavci LTH. Posebno delovno skupino, v kateri so predstavniki zavoda za zaposlovanje, občine, socialnih služb in drugih, so dopolnili še z razvojno dimenzijo. Razvojna agencija Sora skuša poskrbeti za aktivnosti, ki bi pomagale ljudem pri vračanju v aktivno življenje, socialnem podjetništvu in podobnem, razlaga Erman Košir. Socialna delavka Ivica Peršin, ki ima največ neposrednega stika s prosilci, pa dodaja, da se je na center obrnila kar tretjina vseh delavcev LTH. V osmih mesecih letos so na centru opravili toliko pogovorov kot prej vse leto, polovica prosiščev, ki je prišla zaradi materialne ogroženosti, prej niso bili koristniki pomoči centra za socialno delo. Sogovornici tudi ugotavljata, da so bila pričakovanja delavcev LTH prevelika. Veliko jih je pričakovalo, da bodo na centru prejeli neizplačane plače, saj doslej delovanja centra, ki se ukvarja le z izplačili socialnih transferjev, niso poznali. Socialne pomoči pa tudi niso pripadale vsem av-

Ivana Erman Košir

tomatično, saj center pri dodeljevanju teh upošteva tudi, v kakšnem premoženjskem stanju so prosilci. Tistim, ki imajo denimo prihranke "za hude čase", pomoč ne pripada, saj se pričakuje, da najprej posežejo po lastnih rezervah. Večina prosiščev iz LTH pa je pomoč vendarle prejela: center je dodelil 58 enkratnih denarnih pomoči, 45 je bilo občinskih pomoči. "Poleg tega smo ljudi seznanjali tudi s pravicami, od subvencij do pomoči humanitarnih organizacij. Nekaj nejevolje je bilo pri prosiščih tudi zaradi tega, ker je treba za uve-

lavljanje pomoči predložiti vrsto obrazcev, drugi so spet razočarani, ker so cenzusi tako nizki in mnogi zaradi njih ne pridejo v poštev za denarno pomoč.

"Krizo bomo še čutili, socialne stiske se bodo še pojavljale, zlasti jeseni zaradi večjih stroškov družin. Posebej ranljiva kategorija so mladi, zlasti še, če so najemniki stanovanj, kar veliko stane. Lažje preživijo tisti, ki živijo v skupnih gospodinjstvih s starši. Mlade, zaposlene za določen čas, je tudi prve zadelo odpuščanje," navaja Ivana Erman Košir. Kljub vsemu ni pesimistka. Pričakuje, da bodo socialno stisko ublažili ukrepi države. Eden od njih je bila tudi enkratna denarna pomoč, izplačana 31. avgusta. Center je teh izplačal 281. Poleg tega izraža zaupanje v prihodnost in pričakuje, da se bo država kmalu izvlekla iz krize. "Upam tudi, da je obveščena tudi sedaj dovolj velika, da bodo vedeli, kam se obrniti, kadar potrebujejo pomoč," še dodaja Erman Košir. Center za socialno delo Škofja Loka je spomladaj izdal tudi zloženko z vsemi informacijami o možnostih za pridobitev vseh vrst pomoči.

Čas za razmislek

IVICA BERNIK PERŠIN, SOCIALNA DELAVKA, CENTER ZA SOCIALNO DELO ŠKOFJA LOKA

Ob vsakodnevnih srečanjih z ljudmi, ki iščejo pomoč zaradi materialne stiske, ugotavljam, da niso prizadeti le zaradi pomanjkanja dobrin, potrebnih za življenje. Pomanjkanje namčne njihove samozavesti, občutek lastne vrednosti, samopodoba. Materialna ogroženost vodi v osebne, psihosocialne stiske. Pogovarjam se s čustveno prizadetimi ljudmi, ki izražajo celo paleto čustev, kot so žalost, jeza, strah, občutki sramu in obupa. Žal se to dogaja tudi otrokom, ki so še bolj ranljivi.

Klicala me je mati, ki je zaprosila za občinsko denarno pomoč za nakup učbenikov, za svojo srednješolko. Njeno hčerko je sram hoditi v šolo, ker nima vsega, kar potrebuje. Oglasil se je tudi oče, ki je povedal, kaj se je v šoli zgodilo desetletnemu sinu, že prvi teden pouka. Dečka je učiteljica pred vsemi otroki v razredu vprašala: "Kdaj pa tvoj oče misli začeti plačevati račune?" Oče je bil zelo prizadet, ko ga je sin poklical in mu to povedal. Starša živita ločeno. Deček je v oskrbi pri materi, z očetom imata stike in zanj

redno poravnava preživnino. Če otrok v šoli nima poravnanih obveznosti za prehrano, plačila stroškov ekskurzij itd., je to težava, ki jo je potrebno reševati na ustrezen način. To je vprašanje, ki bi ga morali reševati odrasli. Šolski svetovni delavci naj ga razrešujejo s starši, lahko se povežejo tudi s centrom za socialno delo. Z desetletnim otrokom je tako vprašanje neprimerno reševati, v navzočnosti njegovih sošolcev. Nepremišljeno vprašanje učiteljice lahko zaznamuje, saj pogosto lahko postane žrtev zbadljivk svojih sošolcev.

V razgovorih z ljudmi, ki pridejo v zvezi z denarno socialno pomočjo, ugotavljam, da to pogosto ni njihova največja težava, v ozadju so velikokrat še druge stiske, ki se ne bodo razrešile z izplačilom denarne pomoči. Še bolj kot finančna sredstva potrebujejo pogovor, razumevanje, občutek, da v svoji stiski niso sami.

S prošnjo za denarno pomoč se je oglašila mati, ki skrbi za odraslega sina. Njen sin zaradi hujše bolezni ne bo nikoli

mogel skrbeti sam zase. Med pogovorom je pripovedovala o sinovih hudih zdravstvenih težavah, njenem skupnem življenju, o svoji skrbi, o tem, kako jo ljudje ne razumejo. Poleg vseh stisk, ki jih v zvezi z njim doživlja, pa je njena skrb tudi pridobitev sredstev za sinovo preživljanje. Pravice, ki jih ima sin, lahko uveljavlja v zanj težko razumljivih, pogosto birokratskih postopkih, v pristojnosti različnih služb. Trkati mora na veliko vrat, ni pa nekoga, da bi ji na njej razumljiv način pojasnil stvari. V svoji skrbi se zato počuti nerazumljeno in osamljeno. Opravičevala se mi je, ker jo je med razgovorom premagal jok. Pogovorila sem se z njo, ji svetovala in pomagala pri izpolnitvi obrazca. Sama pa bo morala opraviti še mnogo poti in odpreti veliko vrat ter o svojih težavah pripovedovati uslužbencem različnih služb. Spomnim se, da se je pred leti veliko razpravljalo o viziji razvoja centrov za socialno delo. Namenjena nam je bila vloga povezovalca različnih služb v skupnosti, koordinatorja in načrtovalca skrbi.

Vedno bolj smo obremenjeni z novimi opravili, ki nam jih pridno nalaga država, ne zagotovijo pa nam ustreznih kadrovske pogoje. Čas, ki ga imamo na razpolago, moramo razdeliti med vedno večje število uporabnikov, nalagajo pa nam tudi vodenje vse bolj obsežne in zahtevne dokumentacije.

Pri delu z ljudmi ugotavljam, kako je v obdobju materialnih in osebnih stisk pomembna medčloveška solidarnost, prijateljstvo, podpora. To so vrednote, ki smo jih v današnji potrošniško naravnani družbi zanemarili. Letos se srečujem z ljudmi, ki so se v preteklih letih, v želji po posedovanju materialnih dobrin, zadolžili preko svojih zmožnosti. Ko so se zaradi krize zmanjšali njihovi prejemki, pa jim ne ostaja več dovolj za preživetje. Čeprav so v stiski, težko sprejmejo rabljena oblačila ter druge dobrine. V svetu, kjer se posameznikova vrednost meri po premoženju, ki ga poseduje, in po pomembnosti položaja, ki ga zaseda, je sramotno ostati brez dela ali sprejeti rabljena

oblačila. Po drugi strani pa se srečujem tudi z ljudmi, ki se pretirano ne obremenjujejo s tem, česa si ne morejo privoščiti. Zadovoljni so, da imajo za najnujnejše ter brez predsodkov sprejmejo podarjene stvari, ki jih potrebujejo. Pripovedujejo, kako z vrtičkarstvom, nabiranjem gozdnih sadežev in na druge načine pridobijo dodatna sredstva. Pomagajo si v krogu sorodstva in prijateljev. Naj zaključim s frazo, ki jo pogosto slišim. "Vsaka stvar je za nekaj dobra." V materialnih in osebnih krizah je čas, da razmislimo o svojih vrednotah in si zastavimo druge prioritete v življenju. Družba naj namenja večjo skrb ranljivim skupinam, kot so: otroci, bolni, ostareli, itd. Preko programov javnih del se lahko razvijejo novi programi za pomoč tem skupinam. Z vključevanjem iskalcev zaposlitve v izvajanje teh programov se bo ublažil pereč problem brezposelnosti. Ponovno lahko obudimo vrednote, kot so solidarnost, razumevanje drugačnosti, strpnost, skrb za sočloveka.

KRAJEVNA SKUPNOST

Stara Loka je spet označena

Krajevna skupnost Stara Loka Podlubnik, po številu prebivalstva največja v občini, je bila letos deležna več pridobitev.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Stara Loka, Podlubnik - Ducat naselij v krajevni skupnosti, ki nosi ime po najstarejši, tisočletni predhodnici Škofje Loke, in največjem, blokovskem naselju, šteje okoli šest tisoč ljudi, več kot polovica jih živi v Podlubniku. Industrije sicer nima, zato pa eno močnejših župnij na Fari, center za socialno delo, šole ... pove predsednik KS Franci Pirc. Letos je bilo kar veliko novega, naložbe je vodila občina.

"Največja je bila obnova ceste Podlubnik-Klančar, ob tem ureditev avtobusnih postajališč. Cesta skozi Gorajte je bila obnovljena in razširjena, utrjena in razširjena je bila tudi cestna povezava Križne gore in Sredniške grape proti Selški dolini. Velik zalogaj je tudi ponovna označitev Stare Loke in okoliških naselij s krajevnimi tablami, za kar je bilo zbranih 370 podpisov krajanov. Glavnina naselij je že označena, table bosta dobila tudi vasi Papirnica in Vešter, slednji verjetno po prevzemu ceste Podlubnik-Klančar," pove **Franci Pirc**. "V načrtu je tudi ureditev panoramske ceste Virlog-Moškrin in del Križne gore, vendar se zatika pri soglasjih. V pripravi je tudi projekt kanalizacije za Staro

Loko, Virlog, Trnje, Binkelj, Vešter, poleg nje pa še vodovod in plinovodno omrežje, za kar občina pridobiva tudi kohezijska sredstva Evropske unije. Krajevna skupnost pri projektu sodeluje s pridobivanjem soglasij. Pridobiti jih moramo okoli sto (od sicer več kot tisoč v vsej občini), pri tem pa se srečujemo s takšnim razmišljanjem ljudi: vsi smo za posodobitev kanalizacije, a prosim, ne kopljite po mojem."

Med problemi krajevne skupnosti Franci Pirc omenja tudi oporečno vodo v

vasi Papirnica, kar bo občina reševala s povezavo na mestni vodovod. Obnove je potrebna cesta Dorfarje-Crnogrob. Sicer pa v krajevni skupnosti ceste sproti vzdržujejo, nekatere so letos dobile nove asfaltne prevleke. Obnovljene so informativne table in plakatna mesta, obnovljajo ulično javno razsvetlavo, da ustreza zahtevam zakona zoper svetlobno onesnaževanje. Sicer pa Franci Pirc omenja dobro sodelovanje z župnijo, ki je v Stari Loki nekakšen center kulturnega in družabnega dogajanja.

Franci Pirc | FOTO: GORAZD KAVČIČ

Obnovljena cesta skozi Gorajte je lepša in širša. | FOTO: GORAZD KAVČIČ

Škofja Loka

Do srede oktobra obnovljena brv

V središču Škofje Loke so začeli obnavljati brv za pešce, ki z avtobusne postaje vodi proti staremu delu Škofje Loke čez Selško Soro. Tudi po obnovi bo mostiček še naprej namenjen pešcem. Dela naj bi bila končana sredi oktobra, pogodbeno vrednost naložbe pa blizu 230 tisoč evrov. Denar za obnovo bodo v največji meri namenili iz občinskega proračuna, delno pa jo bo sofinancirala tudi vladna služba za lokalno politiko in regionalni razvoj. Brv je zelo ozka, slabo osvetljena, zaradi neustreznega odvajanja vode in zimskega soljenja je precej poškodovana tudi konstrukcija mostu, ki ga dnevno prečka kakih šest tisoč pešcev, več kot tristo kolesarjev in okoli dvesto mamic z otroškimi vozički. Medtem ko mostiček obnavljajo, promet poteka prek Kamnitega mostu. D. Ž.

FOTO: GORAZD KAVČIČ

Odprt obnovljen cestni odsek

Letos je bil obnovljen odsek občinske lokalne ceste Sv. Ožbolt-Kartel (Bodoveljska grapa) v krajevni skupnosti Škofja Loka mesto. Obnovili so 650 metrov ceste, dela pa so vključevala ureditev spodnjega in zgornjega stroja ceste v asfaltni izvedbi in ustreznega odvajanja vode z ureditvijo drenaže in prepustov. V obnovi so dejavno sodelovali tudi krajanji, ki so sofinancirali izvedbo spodnjega stroja ceste, izvajalec gradbenih del je bilo podjetje Dolenc, asfalterska dela pa je opravilo Cestno podjetje Kranj. Vrednost celotne investicije znaša blizu 103 tisoč evrov, polovico vrednosti je prispevala občina Škofja Loka, polovico pa krajanji. Obnovljeno cesto so slovesno odprli v začetku avgusta. D. Ž.

ANDREJ ŠUBIC, DR. MED.

Hišni obiski

Še vedno rad hodim na hišne obiske. Doma, na svojem divanu ali v kotu za mizo so ljudje drugačni kot na preiskovalni mizi ali vrtljivem stolu v ambulanti. To je del zdravnikovega dela, ki se v zadnjih desetletjih najbolj spreminja. Pač odvisno od okolja, še bolj pa od zdravstvene politike. V vaškem okolju in v manjših mestih jih je še vedno precej, kljub temu da zaradi zavarovalniškega nadzora in evidenc na domu niti recepta ne more več napisati.

Na bolnikov dom hodim zaradi različnih razlogov. Včasih grem na hitro, urgentno, največkrat iz dežurne službe, ko so minute pomembne za preživetje. Takrat se ne ukvarjam z okoljem, časa je malo in odločitve morajo biti trenutne, pomembna je tudi naša tehnična opremljenost in timsko delo. Večkrat hodim k svojim bolnikom, kadar jih spremljam v njihovi kronični bolezni, ko postanejo slabo gibljivi ali negibljivi, ko potrebujejo nego ob iztekanju življenjskih moči. Takrat je potrebna celostna medicina, ki se prepleta z bolnikovim družinskim in so-

cialnim okoljem, in zgodbe zapuščenih ljudi v nemogočih higienskih in materialnih razmerah se prikradejo v marsikatero nočno urico, ki je sicer namenjena spancu in počitku. Pretresen sem nad usodo fanta, ki ga poznam iz gimnazije. Brihten, s perspektivo, a ... zapit. Najhuje je, da si tega sploh ne prizna. Leži v fotelju in išče banalne vzroke za svoje težave. Ne premore niti kančka kritičnosti do svojega stanja. Prigovarjam, prosim, razlagam, ne zdi se mi, da bi kaj premaknil. Hudo. Nato stokrat doživet klic nedeljskih obiskovalcev, ki so iz mesta prišli po letne pridelke in nenadoma ugotovili, da njihov oče ne more več živeti sam. Ogorčenje nad zdravstveno službo, socialnimi možnostmi, ki ne poskrbijo za obnemoglega človeka, je neizmerljivo. Vrstijo se zahteve, pogovor ni možen; oni morajo v mesto, zaposleni so, očeta je treba spraviti v bolnišnico, oprati si morajo svojo vest. Razumem jih. Oče zbegano pogleduje po ljubem mu prostoru svoje kmečke hiše, po svojem sinu in vreščeci snahi, rad bi se uprl in

se zdravil doma, a ne pustijo mu do besede. Prepusti se jim, saj zanj res nimajo časa, ne more jih obremenjevati. V tempu življenja se vzpenjajo po dvigajoči se eksponentni krivulji bogatenja, pridobivanja in nato vzdrževanja hiš, avtomobilov, vikendov in svojih podjetij in tu ni prostora in časa za obnemogle. Znajo samo zahtevati svoje pravice, povrnitev vloška v zdravstveno in socialno zavarovanje. Že nedelja, ki so jo žrtvovali in pobrali nepripravljene pridelke, je vrhunec njihove žrtve za bolnega očeta. Trpkost Kersnikovih Kmetijskih slik in tragičnost Tavčarjevih Med gorami tudi danes živijo v teh krajih. Popoldne sem bil na domu pri skoraj stoletnem atu, ki je zbolel. Majhen, siv možic z živahnimi očmi je še zjutraj zlezal na peč, ki je višja od njega, stopiti pa ni več mogel. Sin ga je kot otročička prenesel in položil na divan pod oknom. V kmečki hiši okrog peči so se zbrali vsi njegovi. Žena, zaskrbljena za svojega dobrega moža, ki je drugače še gibljiv in bister. Le pozablja in sliši slabo. Poleg nje sinovi, hčere, zeti,

snahe, vnuki. Vsi podpirajo ata v boleznih z kmečko resnostjo in zrelostjo. Nobene histerije, en sam mir. Sin ga je spoštljivo prijel, kot dojenčka ga je pripravil za pregled. Med venčkom ljudi okrog peči je deček, poznam ga iz obiskov na osnovni šoli. Barva kvadratke v križanki. Blag glasek pokliče "ata", nagne glavo v stran in se nasmehe. Kako dobro čuti vzdušje v sobi! Vzdušje, ki je napolnjeno s hvaležnostjo atu, ki bo še šel malo čez travnik. In tudi butare bo delal, če se mu le vrtele ne bo več. Po gobe si pa ne upa, ker je že dvakrat padel. Samo, da ga ozdravimo.

Pregled pojasni obnemoglost, pogovorimo se o stanju, vsi sledijo navodilom, vsak še kaj doda. Vsi bi radi pomagali, nevsiljivo.

Okrog peči, ki stoji kot mogočen steber v kotu, je zbrana družina in čutim njihovo kompaktnost, moč. Vseh osem, devet ljudi povezuje kmečka trdnost in očetov blag značaj. Na klopi pred hišo sedi še pet, šest otrok. Enega poznam, videvam ga že nekaj let. Mislim, da me tudi on prepozna, pa nerodno odmakne

pogled in glavo. Ne drezam vanj. Včasih je bil zelo sproščen, vidi se, da ga dohiteva puberteta in z njo vse običajne težave, ki jih imajo taki fantje. Prehodim pot mimo špalirja, najmanjši me še vpraša: "Kako je z atom". Kar v zadregi sem. Samo ... "Bo" in "Dali smo mu zdravila" uspem izreči. Verjamejo mi, da bo ata res ozdravel. V ozadju pa vsi čutimo in vemo, da je resno, v teh letih izhod ni zanesljiv. Verjamem v njegovo in moč družine in celo upam, da bo še prišel k meni v ambulanto, predvsem pa, da se bo sprehodil čez svoj travnik. Vidim ga, ta travnik. Vendar se pogled na cvetočo travniško preprogo ne more primerjati s pogledom v zadovoljno starčevo oko, ki žari in privablja v svojo bližino družino, jo združuje in napolnjuje z neverjetnim mirom, ki bi lahko preplaval in osvojil ves svet, če bi ga le-ta znal videti in se mu predati. Še grem rad na hišne obiske, zaradi ata in njegove hvaležne družine, ker vem, da dobro počutje in toplina domačega okolja daje upanje v boleznih njemu in meni.

ŠPORT

Tudi letos medobčinske športne igre

Pri Zavodu za šport Škofja Loka so razpisali že 29. medobčinske športne igre. Te so namenjene tako zaposlenim kot stanujočim v občinah Železniki, Žiri, Gorenja vas - Poljane in Škofja Loka, pa tudi študentom in upokojencem iz vseh občin. Tradicionalne športne igre bodo letos potekale v šestnajstih športnih panogah za ženske ekipe (badminton, balinanje, ekipni tek, kegljanje, kolesarjenje, košarka, namizni tenis, odbojka, odbojka na mivki, orientacijski tek, pikado, plavanje, streljanje, tenis, smučarski tek in veleslalom), moški pa se bodo pomerili še v hokeju v dvorani, malem nogometu in šahu, ne bodo pa tekmovali v tenisu. Slovesnost ob začetku letošnjega tekmovanja bo ta petek, 18. septembra, po kolesarjenju v Hrastrnico. Uradne ure za informacije so ob torkih in petkih med 11. in 14. uro v prostorih Športne zveze na Podnu, več pa izveste na spletni strani www.zsport-skloka.si ali po telefonu 515 70 71. V. S.

Pripravljaja se na svetovno prvenstvo

Telovadec Sašo Bertonec se pripravlja na jesenski del sezone, ki se bo nadaljevala s tekmo svetovnega pokala v Dohi in svetovnim prvenstvom, ki bo od 13. do 18. oktobra v Londonu. Na konju z ročajem upa na čim višjo uvrstitev. "S pripravami sem začel v začetku avgusta. Vse poteka po načrtih. Za mano so že najtežji treningi, saj sem veliko delal na moči in na kondiciji. Sedaj je čas za piljenje elementov. Delam dve novi vaji, od tega je ena z desetinko višjim izhodiščem kot stara, druga pa ima tri desetinke višje izhodišče. Najtežjo vajo bom prvič skušal izvesti na mednarodnem mitingu na Madžarskem, ki bo prišel na vrsto za Doho, in upam, da se bom z njo predstavil tudi na svetovnem prvenstvu," je pojasnil **Sašo Bertonec**. M. B.

Ponosni na svoje reprezentante

Pri Rokometnem društvu Merkur so ob vrnitvi naše mladinske rokometne reprezentance s svetovnega prvenstva v Egiptu pripravili sprejem, najmočnejši aplavz pa je pripadel domačim dobitnikom bronastih odličij: Juretu Dolencu, Anžetu Verbincu in Mihi Svetelšku.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka - Naši mladi rokometarji so letos poleti obrnili še en list v zgodovini uspehov slovenskih reprezentanc, saj so na svetovnem prvenstvu do 21 let v Egiptu z zmago nad domačo reprezentanco osvojili bronaste kolajne. Veselja nad uspehom nismo mogli skrivati niti ob povratku v Škofjo Loko, kjer smo vse skupaj pozdravili na Mestnem trgu, za prisrčen sprejem pa so poskrbeli pri domačem Rokometnem klubu Merkur.

"Vesel sem, ker smo se ob tej priložnosti zbrali prav v Škofjo Loko, saj smo lani v našem mestu praznovali 50-letnico rokometna. Ponosni smo na naš rokometni klub," je ob čestitkah mladim športnikom poudaril župan **Igor Drakšler**, slovenskim rokometnim upom pa sta nato za uspeh čestitala tudi predsednik rokometne zveze Slovenije **Franjo Bobinac** in predsednik Rokometnega društva Merkur **Srečo Barbič**.

"Današnji dan je za nas poseben dan, saj lahko v Škofjo Loko pozdravimo bronaste fante iz Egipta. Čestitke mladi generaciji, ki dozoreva v uspešne naslednike se-

Domačini Jure Dolenc, Miha Svetelšek in Anže Verbinc (z leve proti desni) z bronastimi odličji iz svetovnega mladinskega prvenstva | FOTO: GORAZD KAVČIČ

danje članske reprezentance. Upam, da bo stroka, skupaj z vodstvom Rokometne zveze Slovenije, nadgradila to reprezentanco in ji dala zaupanje tudi v nadaljevanju, tako kot mladim zaupamo tudi v naši članski ekipi Merkurja. Jure Dolenc, Anže Verbinc in Miha Svetelšek so že sedaj nepogrešljivi nosilci naše ekipe in po-

nosni smo, da imamo kar tri reprezentante," je ob sprejemu poudaril Srečo Barbič, ob zvokih skupine Čuki pa so z veseljem zapeli tudi navijači in rokometarji na slavnostnem odru.

"Čeprav je že nekaj časa, odkar smo okoli vratu dobili odličja, je še vedno težko opisati občutke. Medalje smo si potihoma želeli, pred

odločilno tekmo za bron pa smo se malce bali poraza in nehvaležnega četrtega mesta. Ko smo zmagali, smo bili enostavno presrečni. Mislim, da je to velik dosežek in res je težko opisati vsa čustva. Enostavno, bili smo presrečni," je povedal kapetan slovenske mlade reprezentance, 20-letni Škofjeločan **Jure Dolenc**.

Kolesarji za Pokal Loka

Na deveti kolesarski dirki za Pokal Loka je nastopilo 83 mladih kolesarjev. Domačin Borut Rakovec med najmlajšimi kolesarji tik za stopničkami.

Škofja Loka - Prvo soboto v septembru so v okolici Škofje Loke znova dirkali najboljši slovenski mladi kolesarji. Na startu letošnjega, devetega Pokala Loka jih je bilo 83 iz vseh slovenskih klubov, v Škofjo Loko pa je prišlo tudi nekaj kolesarjev iz Hrvaške. Trasa je bila tradicionalna z vzponom proti Papirnici, spremenjena pa je bila lokacija startno-ciljnega prostora, ki je bil letos prvič v Gorajtah.

Kolesarji so tekmovali v treh starostnih kategorijah. Pri dečkih A je zmagal David Per (Adria Mobil) pred Gašperjem Katrašnikom (Sava) in Miho Poljancem (Sloga 1902 Idrija), pri dečkih B je bil najboljši Kristjan Kumar (HIT Gorica), drugi je bil Anže Pazlar (Perftech Bled), tretji pa Jure Stepinšek (Radenska

KD Finančna točka). Zmagovalec kategorije C, torej najmlajših kolesarjev, je Žiga Kreft (Radenska KD Finančna točka), ki je slavil pred Gorazdom Perom (Adria Mobil) in klubskim kolegom Martinom Lavričem. Na nehvaležnem četrtem mestu je končal najboljši Škofjeločan Borut Rakovec (Sava Kranj), ki se je v letošnji sezoni že večkrat izkazal in oblekel tudi že reprezentančni dres. Bil je eden izmed dvanajstih slovenskih kolesarjev, ki so nastopili na dirki v Berlinu v Nemčiji. Med dečki C je osvojil 30. mesto in bil najboljši Slovenec.

Prihodnje leto bo kolesarski Pokal Loka praznoval deseto obletnico. Poteka v organizaciji KK Sava Kranj in ob finančni pomoči Občine Škofja Loka.

Izmed Škofjeločanov se je na domači dirki najbolj izkazal Borut Rakovec, na sliki skupaj s svojim mlajšim bratom Samom, ki je prav tako kolesar Save.

VPIS

KONCERTNI KRISTALNI ABONMA

V SOKOLSKEM DOMU

21. 10. 2009 - KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE S SOLISTKO ANO KAVČIČ PUCHAR

24. 02. 2010 - ZBOR CARMINA SLOVENICA, DIRIGENTKA KARMINA ŠILEC

18. 11. 2009 - VIOLONČELIST MILOŠ MLEJNIK IN PIANIST RAINER GEPP

10. 03. 2010 - MIA ŽNIDARIČ IN NEVIDNI ORKESTER

21. 12. 2009 - PERPETUUM JAZZILE

14. 04. 2010 - ŠTUDENTI SOLOPETJA MOZARTEUMA IZ SALZBURGA POD VODSTVOM BREDE ZAKOTNIK

27. 01. 2010 - STEFANO BET - LEŠENA PREČNA FLAVTA, DOMEN MARINČIČ - VIOLA DA GAMBA, TOMAŽ SEVŠEK - ČEMBALO

VPIS ABONMAJEV
OD 18. 9. DO 26. 9. 2009

Športno društvo Gorenjski glas vabi na

3. tek Gorenjskega glasa

Finalna tekma Gorenjskega pokala v rekreativnih tekih in pokala mladih

Dobimo se v Preddvoru v nedeljo, 27. septembra, ob 10. uri pred OŠ Matija Valjavca.

Dolžina proge za ženske in moške je 11.040 metrov, za otroke in mladince od 550 do 1650 metrov. Prijave sprejemamo na dan tekmovanja od 8. do 9.45 v bližini starta.

Vabljeni vsi navijači in ljubitelji Gorenjskega glasa!

Info: Janez Ferlic, 031/561 663 ali janez.ferlic@gmail.com

www.gorenjskiglas.si

ŠPORT

Z jeklenih s kolesom

Tamara Bobnar z Godešiča je nova zmagovalka triatlona jeklenih v Bohinju.

MAJA BERTONCELJ

Ribčev Laz - Letošnji triatlon jeklenih v Bohinju je dobil novo zmagovalko. To je postala 22-letna **Tamara Bobnar** z Godešiča, ki je za 8 kilometrov veslanja po Bohinjskem jezeru, 16 kilometrov kolesarjenja do Uskovernice in 8 kilometrov teka do Vodnikove koč, 1805 metrov visoko, potrebovala 3 ure, 13 minut in 46 sekund. Zanimivo, da sta bili tudi druga in tretja ženska v cilju s Škofjeloškega, in sicer Sabina Jereb iz Žirov, ki pa se

ljena. No, potem me je pa oči kar prijavil, za kar sem izvedela dva tedna prej. Ni bilo druge, kot da res grem. Sem pa imela veliko tremo in bila zadnje dni pred tekmo kar precej nervozna."

Koliko je bilo potrebnih priprav?

"Ta rezultat je sad večletnega športnega udejstvovanja. V športu sem že od otroštva. Šest let sem trenirala košarko, vse do 3. letnika srednje šole. Od takrat pa sem največ tekla, sploh zadnje čase veliko v hrib. Lahko rečem,

Noge me niso ubogale. Sicer pa med tekmo in tudi po njej nisem bila kaj posebej utrujena. Med tekmo proti Vodnikovi koči sem poslušala glasbo, kot vedno med treningom, si pela. Tek je bil pravi užitek, super. Občutek v cilju pa nepopisen. Zajame te val navdušenja, sploh če te spodbujajo navijači iz domače vasi. V cilju so me pozdravili drugi triatlonci iz našega ŠD Kondor, kljub slabemu vremenu pa sta do Vodnikove koč prišli tudi moja mami, ki je ravno ta dan praznovala rojstni dan

Tamara Bobnar je za nagrado dobila tudi kolo - od Tineta Zupana, ki jo je s podelitve odpeljal kar na 'balanci'. Tamara pa pravi, da se bo z njim poleti vozila v službo.

daj živi na Bledu, in Škofjeločanka Lučka Franko. Vse tri so bile na triatlonu jeklenih prvič.

Kako to, da se 22 let stara punca odloči nastopiti na vzdržljivostni tekmi, kot je triatlon?

"To je bila moja večletna želja. Zgled imam v družini, saj je moj oče večkratni udeleženec jeklenih. Lani sem bila prvič v živo na tekmi kot gledalka in takrat sem rekla, da prihodnje leto grem pa tudi jaz. Pripravljala sem se, predvsem veliko tekla, a se potem letos še kar nisem mislila prijaviti. Nisem vedela, ali sem dovolj priprav-

da sem dnevno v gibanju. Letos sem se prav zaradi triatlona več začela voziti tudi s kolesom. Prekolesarila sem dobrih tisoč kilometrov. Najdaljša tura je bila do Vrsarja, torej 220 kilometrov. V čoln pa sem se prvič usedla šele julija, ko sem šla na tečaj k Stanetu Klemenču. V čolnu sem bila manj kot desetkrat."

Kateri del triatlona je bil najtežji?

"Najbolj me je bilo strah, da bi se v čolnu prevrnila. Ker sem bila na triatlonu prvič, si nisem predstavljala, kako bo na menjavah. Najtežja je bila menjava veslanje kolo.

(oči me je čakal na menjavi kolo-tek), in moja najboljša prijateljica Polona."

Kaj vam pomeni ta zmaga?

"Je motivacija za naprej. Verjetno bom šla sedaj še na kakšno tekmo več, saj sem bila pred triatlonom na vsega dveh tekah. Nisem ravno tekmovalen tip. Imam pa za letos v načrtu Ljubljanski maraton, na 21 kilometrov."

Kako preživljate prosti čas?

"Poleg službe in športa, ki mi je v veselje, mi kaj veliko časa ne ostane. Rada potujem po svetu. Nazadnje sem bila v Tanzaniji."

Dva vsak dan na Osolniku

MAJA BERTONCELJ

Osolnik - Zadnje nedeljo v avgustu je bil zaključek petnajste akcije Prijatelj Osolnika, ki poteka v organizaciji ŠD Pungert. Vsaj dvajset vzponov na Osolnik je sedaj že v pretekli sezoni, ki poteka od avgusta do avgusta, opravilo 225 udeležencev akcije, od tega jih je 24 v akciji sodelovalo prvič. V vpisni knjigi so zabeležili 14.534 vpisov.

Dva sta bila na Osolniku prav vsak dan, oba Škofjeločana, in sicer Andrej Šesek, ki na Osolnik vsak dan hodi že pet let, in Bojan Brezovar, ki je 365 vzponov zabeležil prvič. Kot tretji je s 315 vzponi Srečo Debenec. Najvztrajnejša pri ženskah je bila Zdenka Gaber s 332 vzponi, 320 jih ima Milena Gaber, 253 pa Marina Hižar. Najstarejša udeleženka akcije v letu 2009 je Ivanka Končan (rojena leta 1939), najstarejši Milan Novak (1931), najmlajša Nika Jenko (2003) in

Bojan Brezovar in Andrej Šesek sta bila edina, ki sta v petnajsti akciji Prijatelj Osolnika zabeležila 365 vzponov.

najmlajši Peter Triler (2005). Nagrado je prejela tudi najštevilčnejša družina, in sicer sedemčlanska družina Triler iz Pungerta, pa tudi tisti, ki so normo letos izpolnili desetič (teh je devet) in petnajstič, kar pomeni, da so akciji zvesti že od začetka. Takšnih je 23. "Hoditi sem začel zaradi zdravlja, potem te pa kar potegne. Ti že nekaj manjka, če ne

greš. Večinoma hodim sam, največkrat pa grem z Gosteč. Poti se še nisem naveličal," je povedal **Bojan Brezovar** iz Hafnerjevega naselja, **Andrej Šesek** iz Frankovega naselja pa je dodal: "Samo voljo je treba imeti, pa gre. Veliko sem v gibanju. Poleg tega, da vsak dan hodim na Osolnik, kolesarim tudi na Lubnik. Letos sem bil že skoraj dvestokrat."

Najštevilčnejša družina Triler iz Pungerta: oči Marko, mami Marija in otroci Štefan, Peter, Janez, Lucija in Neža

Nezgodno zavarovanje
Zavarovalnica ADRIATICA SLOVENICA

Klikni na www.adriatic-slovenica.si in skleni zavarovanje z 10% popustom!

Sodelujte v nagradnem žrebanju za super nagrade!

Več informacij na vseh poslovnih enotah AS, na www.adriatic-slovenica.si in na modrem telefonu 080 11 10.

MODRA STEVILKA
080 11 10

www.adriatic-slovenica.si

AdriaticSlovenica AS

Zavarovalna družba d.d. • članica Skupine KD Group
PE Kranj, Kidričeva 2, Kranj, T: 04/28 170 00, F: 28 170 10

Letos spet abonma komedij

Kulturni dom Ivana Cankarja pri Sv. Duhu slovi po odličnih gledaliških predstavah.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Že pred drugo svetovno vojno so imeli "igre" po vaških podih, po izgradnji kulturnega doma po letu 1950 pa so bile predstave v sedanjem kulturnem domu vse do konca sedemdesetih let, ko je gledališče zamrlo. Znova so jih oživili leta 1992, ko je na predlog takratnega predsednika sveta Jožeta Semena začel tajnik KS Marko Prosen z organizacijo predstav v domači dvorani, leto kasneje je zbral igralsko ekipo, še istega leta je bila premiera glasbene komedije Ta veseli dan ali Matiček se ženi, ki je doživela izreden odziv med občinstvom. Potem je bila vsako leto nova premiera in gostovanja drugih amaterskih gledališč. Leta 1991 je na predstavo Bužec on bužca jaz prišlo toliko obiskovalcev, da jih je polovica ostala pred vrati dvorane. Takrat smo videli, da si ljudje želijo takšnih predstav, zato smo k nam povabili še druga profesionalna gledališča. Večina predstav je bila vnaprej razprodanih, marsikdo je ostal brez vstopnice.

V sezoni 2007/08 je bil prvič uveden gledališki abonma, letos bo že tretjič. Gostovale bodo predstave: Gospa ministrica SNG Nova Gorica v sodelovanju z Gledališčem Koper, Ljubljanska Drama s predstavo ART, Rozinteaater s predstavo Najemnina, Gledališče Koper s Selmo in Lojzko ter MG Ptuj z Marjetko str. 89. V abonmaju plus pa Špas teater z zadnjim delom trilogije Ženske@moški.com. Za najmlajše bo pet predstav: Metuljček in Metuljčica gledališča Labirint Ljubljana, Zgodba o smrečici Studia Anima Medvode, Planeti plešejo PD Netopir Kranj, Janko in Metka LG Kranj in predstava presenečenja. Poleg tega bodo organizirali ogled muzikala Šugar-Nekateri so za vroče v Mestnem gledališču Ljubljanskem. Poleg gledaliških predstav bodo še glasbeni dogodki, pri katerih bosta pomagali društvu Netopir in Simba. Organiziranje kulturnih prireditev je povezano z velikimi stroški, zato računajo na pomoč občine, saj se samo z vstopnino kvalitetnih prireditev ne pokrije, pravi **Marko Prosen** od Sv. Duha.

ŠKOFJA LOKA

Doneski o Debeljaku in Omanu

V zbirki Doneski, ki izhaja pri Loških razgledih in jih izdaja Muzejsko društvo Škofja Loka, sta izšli dve novi knjigi. V Doneskih 20 gre za "dve knjigi v enem", namreč knjigo Kazimierza Wierzyńskiego: Olimpijski venec, v prevodu in z uvodom Tineta Debeljaka; in Rozine Švent: Gradivo za bibliografijo Tineta Debeljaka. Knjigi sta izšli ob letošnji 20-letnici smrti dr. Tineta Debeljaka, prevajalca, pesnika, esejista, urednika in publicista, škofjeloškega rojaka, ki je leta 1945 zbežal iz domovine in pozneje živel v Argentini. Bil je tudi med ustanovitelji loškega muzejskega društva. To pripravlja Blaznikov večer, na katerem bodo 23. septembra ob 20. uri v Sokolskem domu spregovorili o Debeljaku, prikazali film o njegovem življenju in delu v Argentini in odprli razstavo Slovinci v Argentini danes. Doneski 21 pa so posvečeni Ivanu Omanu, kmetu iz Zminca, ljudskemu voditelju, prvega predsedniku Slovenske kmečke zveze in pogumnemu prvoborcu za demokracijo in samostojnost Slovenije, častnemu občanu Škofje Loke. Knjiga nosi naslov Ivan Oman: Glas ljudstva v prelomnem času, ob 80-letnici, urednik je Aleš Primc. Predstavili so jo prejšnji teden na slavnostni akademiji ob Omanovi osemdesetletnici. D. Ž.

Čestitke predsednika Muzejskega društva Aleksandra Igljarja slavljencu Ivanu Omanu | FOTO: TINA DOKL

Gruntarski sin je vzel deklo

Avgusta letos so se potomci Jožeta in Ane Čadež, Sekalovi s Trnja, srečali na rodbinskem srečanju. Minilo je sto let, odkar je njihov stari oče kupil hišo, kjer so tudi pripravili srečanje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Trnje - Hiša na Trnju je bila zgrajena v prvi polovici leta 18. stoletja, o čemer priča letnica 1748 na nosilni gredi v glavnem prostoru, maja 1909 pa jo je kupil Jože Čadež (1884-1915). Oba z ženo Ano (1880-1967) sicer izvirata iz Poljanske doline, njuna življenjska zgodba pa je takšna, kot bi jo vzeli iz slovenske literature. Že Finžgar je pisal o dekli Ančki, za motiv pa bi prav lahko vzel tudi Petrovo staro mater Ano. Jože Čadež je bil prvorojenec na gruntu, namenjen za prihodnjega gospodarja. Njegova izbranka Ančka je bila dekla in ko mu je oče dal na izbiro, posest ali dekla, je odločila ljubezen. Grunt je prevzel Jožetov brat, mlada zakonca pa sta najprej živela kot gostača v Javorjah, dokler nista z doto, ki jo je Jože dobil od doma, kupila kajže na Trnju. Čadeževa sta imela pet otrok. Slavka, Terezijo, Miciko, Pavleta in Frančiško, ki so rod Jožeta in Ane Čadež povečali na 111 potomcev, skupaj z njihovimi življenjskimi sopotniki in sopotnicami pa je vseh, ki so letos praznovali Sekalovih sto let, že 146. Zgodbo svojega rodu je ob stoletnici nakupa hiše in ob rodbinskem srečanju popisal vnuk **Peter Čadež**. Za koreninami Sekalovega rodu je brskal v zgodovinskem arhivu, na zemljiški knjigi, pri

Potomci Jožeta in Ane Čadež so se zbrali ob stoletnici Sekalovih.

zgodovinarju Francetu Štuklju. Našel je tudi fotokopijo izvornika notarskega pisma, ki priča o nakupu hiše. Da bi ohranili spomin na svoj rod, je Peter je v majhni brošuri za družinsko rabo zbral podatke o starih starših, njunem izvoru, izvoru Sekalove hiše, zapisal družinsko zgodbo ter dodal nekaj fotografij, faksimile notarskega pisma in portret stare matere Ane, ki jo je dve leti pred njeno smrtjo na "škrnicelj" s svinčnikom narisal škofjeloški slikar Pavel Florjančič, takrat star komaj sedemnajst let. V brošuri najdemo tudi pesem, ki jo je Jože Čadež napisal kot voščilo za god svoji ženi Ančki, ko je bil leta 1915 vojak v Klužah na soški fronti. Iz vojske se ni več vrnil, padel je star komaj 31 let. Ančka se je sama

s petimi otroki (v raztrgani bajti, kot je sama dejala) trdo prebijala skozi življenje. Pridelek so ji pobrali vojaki, ki so v teh krajih čakali na odhod na fronto. Otroci so velikokrat stradali, zato je s košem večkrat hodila peš v Javorje in tam pri kmetih prosila za hrano. Nekoliko lažje je bilo, ko je sin Slavko dopolnil 14 let in odšel za gozdarja v Kokro, od koder je materi vsak teden prinašal denar za lažje preživetje. "Zanimivo je, da mati, kakor smo jo klicali, svojega moža ni kaj dosti omenjala," je povedal Peter Čadež. "Večkrat pa je rekla, da je bil kot gruntarjev sin slab gospodar, imel pa je rad denar, ki ga je hranil za slabe čase. Naloženega je imel v banki. Ljudje, ki so za to vedeli, so mu ponujali, naj kupi trav-

nike in gozd, a je kljub prigovarjanju žene Ančke raje imel denar kot zemljo. Dejala je, da si z obrestmi lahko kupi dve vreči moke. Z razpadom Avstro-Ogrske pa je propadel tudi denar. In ironija je, da je mati od vloženega denarja v vrednosti dveh hiš dobila le za dve vreči moke. Večkrat je dejala: Rada sem ga imela, tega pa mu nikoli ne odpustim." Ko je proti koncu vojne država že pri tako ubožanih kmetih iskala denar za nadaljevanje vojne, jih je mati odslovila z besedami: Kar pojdite, pri nas smo dali zadosti. Hiša je dala gospodarja, jaz moža, otroci pa očeta. Vnuki se stare matere, ki je umrla leta 1967, dobro spominjajo. Peter pravi, da je bila nepismena, vse življenje pa je obdržala poljansko narečje.

Hlipov rod se srečuje dvajset let

Konec avgusta so se potomci Hlipovega rodu iz Davče že dvajsetič srečali na rodbinskem srečanju.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Cerkno - Začetnika tega rodu sta Neža in Janez (rojena 1884), brez brskanja po rojstnih in drugih knjigah pa so njuni nasledniki pogledali še eno generacijo nazaj, do staršev Jakoba in Apolonije Čemažar po moški ter Jere in Jožeta Peternelja po ženski strani. Janez in Neža sta spletla gnezdo leta 1911, je v zborniku za družinsko rabo leta 2002 zapisal Vinko Čebulj, eden od priženjenih članov Hlipovega rodu. V gnezdu se je rodilo veliko ptičkov, ki so se razkropili po deželi Kranjski: Janez (Janko) leta 1912, ki je s Cilko Peternelj svoje gnezdo spletel na Jesenicah; Peter leta 1914, ki je vzel Tomažovo Terezijo iz Novakov; leta 1915 rojena Tončka je umrla še kot otrok; Marija leta 1918 in je samska živela v Železnikih; leta 1920 rojeni Stanko je ostal v do-

mačem gnezdu, poročil se je z Zakovkarjevo Cilko iz Davče, leta 1923 rojena Cilka si je gnezdo spletla z Zejcovim Francetom iz Podlonka, leta 1925 rojena Jožica (Pepca) se je poročila z Anžonovim Francetom in živela v Kranju; Tončka, rojena leta 1927, pa je ostala samska in je danes še edina iz te generacije. Danes je potomcev Hlipovega rodu 120, prihaja že peta generacija. Na rodbinskih srečanjih so se začeli sestajati, ker niso želeli, da bi se videvali le na pogrebih. Letos so se konec avgusta na Črnem vrhu srečali že dvajsetič. Srečanja so spontana, vsakokrat zadnjo soboto v avgustu, vselej na istem kraju. Letos jih je prišlo 94, najstarejša med njimi je teta Tončka, stara 83 let, najmlajši pa sedemmesečni pripadnik pete generacije. Najmlajši član rodbine pa je imel na

Avgusta so se na Črnem vrhu zbrali člani Hlipove rodbine.

dan srečanja samo štiri tedne in je letos še ostal doma. Od zadnjega srečanja se je rodilo pet novih članov, pove **Marinka Čebulj**, hči Jožice (Pepce), poročene Šmid. "Rodbinska srečanja so vedno dobro obiskana, nikoli nas ni prišlo manj kot 65," še dodaja potomka Hlipovega rodu. "Teta Tončka vsakokrat ocvre krofe, Milka speče

kruh v krušni peči, Vinko pa skrbi za žar. Do srečanja, ki bo prihodnje leto, bomo dopolnili tudi naše rodbinsko drevo." Leta 2002 so izdali brošuro z naslovom Hlipove korenine, v kateri so predstavljeni pripadniki druge generacije, objavljene fotografije z nekaterih srečanj, rodovno drevo in naslovi vseh članov rodbine.